

A nyelv iskolája

Írta
Kecser Xav. Ferenc

Fordította
Márton M. Herciberta
iskolanővér

Szalézi Művek, Rákospalota.

A NYELV ISKOLÁJA

A nyelv iskolája

Írta
Kecser Xav. Ferenc

Fordította
Márton M. Herciberta
iskolanővér.

Szalézi Művek, Rákospalota.

*A német eredetinek második kiadása után a szerző és
a kiadó (Verlagsanstalt vorm. G. J. Manz, Regensburg)
által engedélyezett fordítása.*

Nihil obstat : Joannes Antal censor dioecesanus.
3037/1932. Imprimatur. Vacii, die 30. Julii 1932.
Dr. Carolus Baksay vicarius episcopalis generalis.

Don Bosco-nyomda, Rákospalota,
Horthy Miklós-út 97

A SZERZŐ ELŐSZAVA.

Nem egy embert hallottam már felkiáltani: Ó, én szegény! Nem igaz, hogy szegény vagy! Van halhatatlan lelked, mely értékesebb az egész világnál. Mit adnál lelkedért, melynek megváltásáért az Üdvözítő, az Isten fia minden csepp vérét felajánlotta váltságdíjúl? Lelkednek egy jó gondolata többet ér a világ minden kincsénél.

Ember! te végtelenül gazdag vagy a legkülönfélébb erőkben, infinitus in potentia. Te szegény ember, tied a szived szeretetének kimerithetetlen gazdagsága: Oda adnád-e egészségedet a királyok összes kincseiért? Szemed világosságát eladnád e milliókért? . . . Beszélni tudsz! Nyelved világokat alkothat . . . Te a szó nagytökése, örülj, hogy szavaid kincseivel szabadon rendelkezhetsz! Csak aztán helyesen rendelkezél velük!

Tisztelt olvasóm, élet és halál van nyelved hatalmában. Szavaid felett helyesen rendelkezél! Bevezetlek a nyelv iskolájába, hogy azzal világokat alkotni tanulj. Ebbe az iskolába kell jártnia nyelvét mindenkinek, aki megfontolással, haszonnal akar beszélni és szavaival áldást akar hinteni.

A nyelvért való küzdelem az egyes ember legnagyobb harca, az életnek soha véget nem érő küzdelme, naponként való megpróbáltatása. Ha, kedves olvasóm, meg-

tanultad nyelvedet fékezni, akkor életed kormányrúdjá jó kezekben van, akkor utadat áldás kíséri.

A nyelv iskolája olyan, mint a szerzetes életében a noviciátus. A noviciátus főfeladata a vizsgálat és a tanítás. Alaposan meg kell vizsgálnod nyelved hibáit, képességeit és hajlamait, a szónak fontosságát, a kegyelmet, áldást és kárt, amit a szó előidézhet, s a szónak magasztos, örvendetes hivatását. Alapos oktatást kell nyerned arról, hogy a szó milyen veszélyeket rejthet, milyen akadályokat és nehézségeket okozhat, és végül, meg kell ismerned a nyelvet gyógyító és megszentelő szereket.

Nyelv! vigasztalásul mondom neked, hogy amikor a noviciátusba lépsz, akkor még nem kell tökéletesnek lenned, hanem erős akaratot kell a noviciátusba hoznod, hogy a tökéletesség után iparkodol törekedni s fogsz is állandóan törekedni.

Olvasóm, „vedd ezt a könyvecskét és nyeld le“. (Jel. könyve 10, 9.) Járra át tartalma tested és véred minden atomját! „Bár megkeseríti gyomrodat, de szádban olyan édes lesz, mint a méz“. (Jel. könyve 10, 9.) A szónak jósága és édessége leszen jutalma küzdelmeidnek és önmegtágadásaidnak... Szavadnak ereje akkor ellenállhatatlan és legyőzhetetlen lesz, sem Isten, sem emberek előtt nem fog vereséget szenvedni soha. Ezért a jutalomért sohasem túlságos a fáradságod!

Langengeisling, 1911-ben, Szent Erhardus napján, akinek csak jóságos szavai voltak.

KERER XAV. FERENC, plébános.

EGY APOSTOLI LEVÉL.

Sokban vétünk mindnyájan; ha valaki szavában nem hibáz, az tökéletes férfiú; az féken tudja tartani egész testét is. Ha ugyanis a lovaknak zabolát teszünk a szájukba, hogy nekünk engedelmeskedjenek, egész testüket kormányozzuk. Lám, a hajók is bár nagyok és erős szelektől hajthatnak, a csekély kormány oda irányítja őket, ahová a kormányos nyomása akarja.

Így a nyelv is, kicsiny tag ugyan, de nagy dolgokat visz végbe. Íme, csekély tűz mily nagy erdőt gyújt fel.

A nyelv is tűz, a gonoszságnak egész világa!

A nyelv tagjaink között olyasmi, ami beszennyezi egész testünket, s a pakoltól élesztve, egész életünk forgását lángra lobbantja. Mert az összes vadállatok és madarak, kigyók és egyébfélék természete megszelidíthető, és meg is szelidített az emberi természet által; a nyelvet azonban senki emberfia meg nem szelidítheti, mert nyughatatlan rossz az, telve halálos méreggel. Azzal áldjuk az Istent és Atyát, és azzal átkozzuk az embereket, akik Isten hasonlatosságára vannak teremtvé. Egy és ugyanazon szájból ered az áldás és az átok.

Nem kellene ennek így lennie, Testvéreim!

Vajjon a forrás ugyanazon nyílásból önti az édes

és keserű vizet? Vajjon teremhet-e, Testvéreim, a fügefa szőlőt, vagy a szőlőtő fügét? Így a sós forrás sem adhat édes vizet.

Legyen pedig minden ember gyors a hallásra, de lassú a szólásra! Aki pedig magát vallásosnak tartja és nyelvét meg nem fékezi, hanem megcsalja önszívét, annak vallásossága hiábavaló. (Szent Jakab apostol leveléből.)

I. FEJEZET.

Egy élve befalazott a 20. században.

Amikor a szerzetesi élet az 5. és 6. században nagymértékben virágzott, — de később is — voltak különös buzgó szerzetesek és szerzetesnők, akik saját elhatározásukból élethossziglanra szűk cellába zárkóztak, hogy ott teljes lelki magábavonultságban és összeszedettségben, távol a világtól, egészen Istennek szolgáljanak. Ezeket a szerzeteseket *inclususoknak* (bezártnak) nevezték. Itt-ott még ma is kísért az Egyház ellenségeinek fejében és az újságokban az a vélemény, hogy még vannak befalazott apácák. Távoli országokból minden mesét mohón felkapnak.

E könyv írója nem akar mesét mondani, hanem az igazságnak megfelelő leleplezést kíván tenni.

Valóban, még a 20. században is van ilyen befalazott és ez a nyelv! Be van zárva az ajkak

és a fogak mögött! A 20. század befalazottja (inclususa). Isten, természeténél fogva szigorú fegyelemre rendelte! A száj a börtöne. Isten ennek az elzárásnak állandó fennállását a természet törvényével is bizonyította.

Ez az apáca megmarad. Még Franciaországból és Portugáliából, sőt a jövőben keletkező államokból sem utasíthatják ki.

Ilyen maradandó intézmény jogosan számíthat általános és különös érdeklődésre.

II. FEJEZET.

Kettős falak mögött.

Értékes.

A következő értekezések a nyelvet akarják meggyógyítani. Midőn isteni Megváltónk a földön jártában egy némát készült meggyógyítani, félrevívén őt külön a seregből, föltekintve az égre, felfohászzkodék. (Márk 7, 33. 34.) Az Isten Fiának kebléből is fohász fakadt, mikor maga előtt látta a nagy feladatot, hogy a nyelvet gyógyítsa. És a gonosz lelkek meg a farizeusok és írástudók ezen nagy garral felindultak: „Belzebubja vagyon, az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. (Márk 3, 22.) Az isteni Megváltó példájára én is fohászzkodva tekintek az ég felé segítségért, mert feladatom nemcsak nagy és nehéz, hanem mérhetetlenül fontos is. Lelkesedésem pedig az évig lángol, ha arra az áldásra gondolok, melyet e könyv használata által terjeszthetek. A nyelv helyes használá-

lata által, „az ige által mindenek lettek és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” (János 1, 3.) Még gondolkodni is csak szavakban tudunk. És „Isten a Fia által szólott hozzánk... és mindent fenntart hatalmának igéjével...” (Zsid. 1, 3.) Azért az apostolok abba hagytak mindent, a keresztelést és a felebaráti szeretet cselekedeteit, hogy csak az igével szolgáljanak Istennek.

Mennyország és pokol, élet és halál függ a beszédtől. Izaiásnál olvassuk: „Ígémet a te szádba teszem és kezem árnyékával megoltalmazlak téged, hogy építsd az egeket és alapítsd meg a földet...” „Az Úr igéje által erősítették meg az egek; és szája lélekezete által azok ereje.” (Zsolt. 32, 6.) „Halál és élet van a nyelv kezében.” (Példabeszédek k. 18, 21.) „Az álnok ige megváltoztatja a szívet, melyből négy dolog származhatik: a jó és gonosz, az élet és halál; és ezeken szüntelen a nyelv uralkodik.” „Van ügyes férfiú, ki sokat tanít és önmaga lelkének haszontalan...” (Sir. fia, 37. és 21.)

Mag minden szó, vagy a jó, vagy a gonosz magja a világ végezetéig. „Ugyanazon szájból átok és áldás fakad...” (Jakab 3. és 10.) Az örök Igazság azt mondja: „A te szádból megigazulsz vagy elkárhozol.” Az ember minden igaz szóból él: mert olyanok a férfi szájából

jövő szavak, mint a mély életvíz. A Példabeszédek könyve szerint: „Mély víz a férfiú szájából jövő igék; és kiáradó patak a bölcsesség kútja.” Vagy: „Mint a mély víz, olyan a tanács a férfiú szívében; de a bölcs ember kimeríti azt.” Minden igaz szó: tett... Nem egész helytelenül fordította Göthe „Faust”-jában ezt a mondatot: „In principio erat verbum” így: „Kezdetben vala a tett...”

Ha szólsz, lelked van érdekelve. A Szentlélek mondja: „Aki megőrzi száját, az megőrzi lelkét.” (Péld. 13, 3.) „A szájról való tanítást halljátok, fiaim! Aki azt megőrzi, ajkai miatt nem vész el és gonosz cselekedetek által nem lesz botrányá.” (Sir. 23, 7.) A lélek tökéletességének és szentségének szintén feltétele a nyelv helyes használata. „Boldog a férfiú, aki szája igéjével még nem esett.” (Sir. 14, 1.) „Boldog, aki nincs egy gonosz nyelv bilincseiben.” Aki szavaiban nem hibáz, tökéletes... „Ne higgy minden szónak. Van, aki megesik nyelvvel, de nem szándékosan, mert ki az, aki nem vétkezett nyelvvel?” (Sir. 19, 17.) Anélkül, hogy pápa volnék, boldoggá, sőt szentté merem avatni azt, akinek nem kell szemrehányást tenni magának beszédei miatt. Aki nyelvét megőrzi, megőrizz mindent, mint a hajót kormányosa

vezeti a kormánnyal és amint a lovas a gyepől-
vel lovát irányítja. Ám „aki magát istenfelőnek
véli, nem fékezőn nyelvét, hanem megcsalván
önszívét, annak istentisztelete hiábavaló.” (Szent
Jakab.) Aki azonban beszédjét jól fegyelmezi,
„nem tántorodik meg mindörökké . . .” (Zsolt.
111, 5. 6.) „Az ő beszédei megállanak az íté-
letben” vagy: „Az igen szép, tiszta beszéd
megáll az Úr előtt.” (Péld. 15, 26.) Ég és föld
elmúlik, de a szó, mely Istenben gyökeredzik,
nem múlik el, nem vész el.

Miért zárta el az Atyaisten, a Teremtő a
nyelvet kettős zárral: az ajakkal és a fogakkal?
Ami nem fontos és nem értékes, azt nem úgy
zárja el. Nemde, ha aranyat, ezüstöt és drága-
köveket őrzöl a szekrényedben, akkor bezárod
azt? Ha csak értéktelen dolgokat tartasz benne,
akkor nyitva hagyod. Vajjon a nyelvedet, a
beszélőképességedet odaadnád-e egymillióért,
te szegény, nem, te gazdag ember? Egy szeráf
Isten rendeléséből izzó parázzsal kellett, hogy
megtisztítsa Izaiás próféta ajkait. Dániel nyelvét
Gábor arkangyal érintette meg. Az Úr maga
nyújtotta ki kezét és érintette vele Jeremiás
próféta száját.

Az Atyaisten a szemet, a fület párosával te-
remtette, de a nyelvnek a természet törvénye

szerint cölibátusban kell élnie. Minden, ami a cölibátusban él és élnie szabad, annak már a pogány Plutarchos szerint kötelességszerű nagy feladata van, nem szűk körre vonatkozólag, hanem a nagy közösségért. Papok, apácák, tudósok, hadvezérek nagy feladatukért nem élhetnek a család szűk korlátai között, hanem a köz javára cölibátusban élnek, legtöbbszörre önelhatározásból, nem kényszerből. A mennyei Atya a nyelvnek és a közjóra vonatkozó feladatának milyen fontosságára enged következtetni, ha már a természettől is megszabta a nyelvnek csendes tartózkodó magányát (klauzuráját)! A mennyei Atya továbbá még isteni Fiának sem tud nagyobb jutalmat adni a megváltás munkájáért, mint a nyelvet, a jutalom összességét: *Dedit mihi linguam mercedem meam*: a nyelvet adta nekem jutalmul, a Szentlélek tüzes nyelvét és azzal az egész világ megújulását Krisztusban. A nyelv által újult meg a föld színe.

Jézus Krisztus, az Isten Fia, Isten Igének neveztetik és Ő az Ige. „És az Ige testté lőn és mi közöttünk lakozék” és lakik közöttünk, hogy a testben és vérben lássuk az Ige egyedüli fontosságát, szentségét, nagyságát, dicsőségét telve malaszttal és igazsággal . . . Jézus tanít minket szüntelenül imádkozni, azaz: a

száját, a nyelvet szentül megőrizni. Minden szóról számot kér. Ő törődik a mi szavunkkal. Ezért kérdezi: „Milyen beszéd ez?” Nincsenek szavak, sem beszédek, melyeknek hangja nem volna hallható. Visszhangjuk a mennyország kapujáig ér. Jézus, kiről az írás mondja, hogy az Atya jobbán ül, áll és hallja, hallgatja isteni érdeklődéssel a szavakat, melyeket István, az első vértanu a magas Tanács előtt mond. Valóban az egész mennyország figyel, ha egy bűnbánó töredelmesen szól. Öröm van az égben egy vezeklő bűnös fölött. Ha Jézus nevét mondjuk, meghajol minden térd a mennyben, a földön s a föld alatt.

A mi szavunk színjáték az emberek, a világ és angyalok előtt. Az isteni Megváltó meggyógyítja a némákat, megcsókolja Júdás száját, feléje nyújtja a falatot, hogy megakadályozza a romlását okozó szót. Az Isten Fia a mi épületes szavunknak megígéri a jelenlétét: „Tanítsatok, nálatok vagyok.”

Krisztus szent Testét, a szent Ostyát a nyelvünkre teszik. Egy asszony Jézusnak csupán ruháját érintette és egészséges lett. A mi nyelvünknek mindenből ki kell gyógyulnia és megszentülnie Krisztus szent Testének érintése által. A szentáldozás által a száj királyi, isteni étel

edényévé lesz. Isten Fia a jászolban nyöször-
gése által megszenteli a gyermek sírását, hangos
fohászkodása által a kereszten, valamint az
ecet- és epekeverék vétele által a haldokló
utolsó keserű sóhaját; Ő minden alkalmat fel-
használ, az étkezést és az éjjelt, hogy minket
tanítson arra, hogyan adjuk meg a nyelvnek a
legmagasabb méltatást, hogyan tanuljuk meg,
miként szórjunk örök magvat, csírá, százsoros
termés és gyümölcs létrehozására.

És a Szentlélek, mikor tüzes nyelvek alakjá-
ban jelenik meg, nem azt mutatja-e, hogy meny-
nyire akarja a nyelvnek teljes megszentelését?

Nem az Isten ujja-e Ő, ki által éppen a nyelv
megszenteltetik? Nem műveli-e a Szentlélek
az Ige által a hitet (fides ex auditu)? A Szent-
lélek a bölcsek nyelvét egészségnek mondja;
az igazak száját az élet forrásának, szabadító-
nak nevezi! „Ki életet és jó napokat akar látni,
tiltsa el nyelvét a gonosztól és ajka ne szóljon
csalárdságot.” (Zs. 33, 13. 14.) A békességes
nyelv az élet fája. A szó szerinte az ember
világossága és élete, ég mint a fáklya. Össze-
hasonlítja (a Szentlélek) az értelmes ajkat arany-
nyal, drágakövekkel és értékes edényekkel.
„Íme a jó szó nem haladja-e meg az adományt?
Az igaz ember mind a kettőt megadja.” (Sir. k.

18, 17.) „Választott ezüst az igaz ember nyelve.“ (Péld. k. 10, 20.) „Tégy Uram, számra őrizetet és körülvevő ajtót ajakimra.“ (Zs. 140, 3.) Továbbá: „Bíráik (vezetőik) a kösziklához vetteten elnyeletnek (az örvénytől); ekkor elismerik, hogy igéim hathatóságok!“ (Zs. 140, 6.)

Tudják ezt Isten ellenségei; azért a pogány király a Makkabeus testvéreknek kivágatja a nyelvét, s azért adta a magas Tanács az apostoloknak a parancsot, hogy hallgassanak el. Azért parancsolta meg Ananiás főpap a mellette állóknak, hogy Pál apostolt üssék szájon. (Ap. csel. 23, 2.) Azért ütötték arcul ököllel a Megváltót a durva zsoldosok. Szent Quirinusnak, Szent Jónásnak is a nyelvét tépték ki.

A pogányok becsülik és félnék a hatalmától. A halott szónoknak, Cicerónak nyelvét Fulvia, Antonius felesége tüvel szúrta át. A bölcs Pittacus Amasis királynak, mint az emberi test leghasznosabb, de egyúttal legkárosabb tagját, a nyelvet küldte el. Periklesről mondják az ő földie: „nyelvén hord egy mennykövet.“ A nagyműveltségű görögöknél és rómaiaknál a műveltség legmagasabb fokát a beszéd művészete képezte. Schiller írja; „a beszéd ezüst-höz hasonló.“ Ovidius mondja: „Dicta pondus habent,“ azaz: a szavaknak súlyuk van. Az igaz

szó előtt régente a lovagok tiszteletből kivonták a kardjukat, a királyok letették a koronát, a polgárok köntösüket. Mi, katolikusok a templomban felállunk, ha az Isten igéjét hallgatjuk, tömjénezünk ; sőt a papot is, ki az Isten igéjét felolvassa, tömjénfelhőbe burkolják. Az anyaszentegyház az ember nyelvét, amikor a világba lép, sóval szenteli meg a keresztségben és amikor elhagyni készül a világot, szentelt olajjal keni meg az utolsó kenet szentségében. Máriáról, aki tisztelettel hallgatja az Úr igéjét, mondja az Írás, hogy ő a legjobb részt választotta.

Nyelv, a te hivatásod, a legjobb részt választani! Mindenek előtt szent tisztelet szavad hatalma előtt!

III. FEJEZET.

Kettős falak mögött.

Valami veszélyben forog.

Az egyetemen alkalom van a tudomány minden (universus) ágát tanítani és tanulni: a bölcseletet, hittudományt, jogot és orvostudományt.

Szent Jakab apostol a nyelvet a gonoszság főiskolájának, egyetemének mondja, ahol a rossznak egész világát tanítják és tanulják; a nyelv egy állandó kútforrás, melyből romlás fakad és ömlik a világmindenségbe.¹ Minden, ami a világban pozitíve teremtetett és még teremtve lesz, az Ige által teremtetett: „mindenek Ő általa lettek és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” De minden, ami tagadás és rossz van a világon, szintén a szótól, a nyelvtől ered. A száj hasonló Pandora szelencéjéhez, melyből minden baj ered az emberiségre! Éva veszélyes

¹ Az emberi beszédben rejlik minden emberi tévedés kezdete.

beszélgetésétől kezdve az utolsó kétségbeesett ember végső átkáig, amikor a világ romba dől majd. Minden áldás a klérustól, de minden baj is a klérustól! Minden áldás a nyelvtől, de minden baj is a nyelvtől. Ó, mit műveltek már ki-lépett szerzetesek és apácák!

A gonosz nyelv, kiugrott apáca. A nyelvnek természeténél fogva apácahivatása van. Nagy baj, ha egy zárdában a gonosz lélek kezében van a hatalom, ha a szent helyen a „pusztulás undoksága” uralkodik. Szent hely, már a kereszttségben megszentelt hely a száj! „Az én házam az imádság háza,” mondá egyszer az Üdvözítő, „ti azt rablók barlangjává tettétek stb.”

Mózes nővérét nyelvének bűnei miatt kiütéses betegség lepte el.¹ Ananiás és Zafira nyelvük bűne miatt haltak meg. Egész dombok és hegyek tornyosulnak föl a nyelv bűneiből. „Hegyek, boruljatok ránk, halmok, takarjatok el.” Liguori Szent Alfonz írja: „A legtöbb vétket beszéddel vagy a beszéd meghallgatásával követik el.” A gonosz léleknek semmi sem tesz nagyobb szolgálatot törekvésében, hogy az embereket rászedje és megrontsa, mint a fékezetlen nyelv

1 A nyelv tagjaink között az, amely beszennyezi egész testünket, írja Szent Jakab apostol a 3. fejezetben.

Ármányaik összessége és ajkuk gonoszsága elborítja őket. (Zsolt. 139, 10.)

és őrizetlen száj. Innen a mi vereségeink, innen a mi súlyos káraink. Landriotnak véleménye : „a kellemetlenségek, melyek egyes személyeket, családokat, sőt egész társulatokat érnek, legtöbbszörre és elsősorban egy gonosz nyelv vigyázatlanságának és rosszaságának tulajdoníthatók.” És folytatja : „A nyelv bűneit az ember mint a vizet szürcsöli és csodálatos, hogy vallásos körökben éppoly könnyen veszik a hibákat, ugyanoly nagy szabadságot engednek meg maguknak, mint a világi életben. Nem ritkán találkozunk emberekkel, akik tökéleteseknek tartják magukat, miután a félebarátjukat szavaikkal darabokra szaggatták, jámbor ábrázattal letörlik a szájukat és kenetteljesen mondják : „nem tettem semmi rosszat!” Kevés azok száma, akik a nyelv bűneit komolyan veszik és lelkiismeretesen kerülik. Szent Alfonz : „Ó, hány lélek lesz az ítélet napján az elkárhozottak társaságában, mert nyelvét nem őrizte !” Szent János titkos jelenéseiben olvassuk, amint az ötödik angyal kiönté csészéjét a „vadállat” trónjára és országa elsötétült és nyelvüket harapdálták fájdalomukban és káromlák az ég Istenét fájdalmaik és sebeik miatt és nem tartának bünbánatot cselekedeteik miatt. (Apok. 16, 10.)

Igen, a gonosz nyelv igája vas iga, békója

érc bilincs. A pokol jobb ezeknél. A nyelvvel vétkezöre átok száll, rászáll, mint a fedőruha, mint víz ömlik a lelkébe, mint olaj a csontjaiba. Úgy jön rá, mint öltöny, mely befödi; mint öv, mely körülveszi. „Óvatos légy és figyelj hallomásodra (ígédre), mert közel jársz romlásodhoz.“ (Sir. k. 13, 16.) „Az ajkak bűneiért romlás közelget a gonoszhoz.“ (Péld. k. 12, 13.) „Sokan hullottak el a fegyver élén, de nem mint amennyien elvesztek nyelvük miatt.“ (Sir. k. 28, 22.) „A hamis nyelvnek esete, mint azé, ki a kövezeten esesik; a gonoszok esete oly hirtelen elérkezik.“ (Sir. k. 20, 20.)

Vigyázz, hogy nyelveddel ne botolj meg és földre ne essél ellenségeid szemeláttára, kik ellened törnek! Még a Megváltó Jézushoz is küldtek ellenfeleket, hogy beszédjében megfogják. „És vigyázz, nehogy megbotolj nyelveddel és a te eseted haláláig gyógyíthatatlan legyen.,, (Sir. 28, 30.) Jobb a lábbal megcsúszni, mint a nyelvvel! . . .

„Halál és élet van a nyelv kezében.“ (Péld. 18, 21.) „A nyelv által esem és kárhozatba rohanok.“ (Sir. 22, 23.) „A bolond szája az ő romlása és ajkai az ő lelkének veszedelme.“ (Péld. 18, 7.) „A szájról való tanítást halljátok, fiaim! Aki ezt megőrzi, ajkai miatt nem vész el és

gonosz cselekedetek által nem lesz botránnyá.“ (Sir. 23, 7.) „A hamis tanu nem marad büntetlen és aki hazugságokat szól, elvesz.“ (Péld. 19, 9.) „Az Úr gyűlöli a hazug nyelvet.“ A dús-gazdag nyelve gyötörtetik a tűzben: „ajkaitok hazugságot szólnak és nyelvetek gonoszságot beszél s ez a ti gonoszságtok választ el titeket Istenetektől.“ (Izaiás 59, 2. 3.) Az Úr megítél minden hivalkodó szóért! „A te szádból ítéllek meg téged, te gonosz szolga.“¹ (Luk. 19, 22.) Az istentelen beszédje Isten ítélete alá kerül. (Sap. 1, 9.) Titkos beszéd sem marad büntetlen. „Aki megőrzi száját, megőrzi lelkét; aki pedig meggondolatlan a szólásra, gonoszt fog érezni.“ (Péld. 13, 3.) „Aki testvérének mondja: bolond, örök pokoli tűzre érdemes.“

Nem akarok kimerítően beszélni az ítéletről, az erkölcsi kárról, melyet az embereknél szenvedsz a nyelv bűnei miatt! „Távol megismertetik merész nyelvéről a hatalmas.“ (Sir. 21, 8.) A fa ápolását gyümölcsei, az embert beszédje után ítélik meg. A harangot hangja szerint próbálják ki, az embert tanítása szerint. Gondolkodásod, szíved szerint ítélnék meg téged: ajkaid gyümölcse a te gondolkodásod. Életmód

¹ Sőt, Jób felkiált: „Ha igazolni akarom magamat, szájam kárhoztat engem!“ (Jób 9, 20.)

és beszéd összefüggnek.¹ „Ne hivassál fondorlónak és nyelveddel meg ne fogassál és szégyent ne vallj. Mert a tolvajra gyalázat jö és bánat és igen gonosz vélemény a kétnyelvűre ; a fondorlóra gyűlölség, harag és gyalázat.“ (Sir. 5, 16. 17.) „Mi közönségesebb egy szemérmetlen szájnál? Mi becstelenebb?“ — kérdezi Szent Jeromos. (6. Hom., a II. Kor. levélről.)

„Aki távollevő barátját megszólja, ki nem védelmezi a hibázót, ki az emberek léha nevetésére vágyik és arra, hogy jó csevegőnek tartsák, ki a rábizott titkot kifecsegi, aki felebarátjára nem látottat ráfog: hic niger. Az szerezcsen, attól őrizkedj, római! — kiáltja Horácius.

Nagyon igaz ez a mondás! Jegyezd meg azt, ó, fecsegő! Ó, becsmérő! Ó, rágalmazó! Ha társaid igazat is adnak, neked hízelegnek, mégis oly ember vagy, kitől őrizkedni akarok! Jegyezd meg ezt magadnak, te niger vagy! Mit várhatsz a jövőtől? Mi lehetne osztályrészed nyelved teljesítményének mértéke szerint? Semmi más, mint a Mindenhatónak nyilai, aki téged szentúzzal éget el. „Aki valaminek a nagyságát nyelvével a hétköznapiságra alacsonyítja le, arra

¹ Megjegyzésre méltó hasonlatot találunk az állatországban: azok az állatok, melyek körömfájásban szenvednek, egyben szájfájástól is gyötörtetnek.

a jövőben felelősség vár." Isten Mózeset egyetlen kételkedő szóért kizárta az ígélet földjéről. Az egész izraelita nép nem jutott az ígélet földjére, mert zúgolódott. Cham szemérmetlen beszéde egész nemzetségére átkot hozott. A nyelv botlása gyógyíthatatlan lehet. „Isten beszédeidért megneheztelhet és tetteidet meg hiúsíthatja." (Pred. 5, 5.) És ekkor mondatnék, amint Ozeas (7, 1.) kortársairól nyilatkozik: „Működésük hazugság, látszat, pillanatnyi siker és egyéb semmi." „Olyan vagy, mint felhő és szél, melyet eső nem követ." (Péld. 25, 14.) „Ki a hazugság nyelvével gyűjt kincseket, hiábavaló és esztelen." (Péld. 21. és 6.) „Napestig hamisságot gondolt nyelved, mint az éles borotva, álnokságot cselekedtél. Inkább szeretted a gonosztságot, mint a kegyességet, örömeztél szólottál hamisságot, mint igazat. Szerettél minden veszedelmes ígét, álnok nyelv! Azért Isten megront téged végre, kigyomlál téged és kiköltöztet hajlékodból és gyökeredet az élők földjéről." (Zsolt. 51, 4—7.)

A gonosz nyelv útjain pusztulás van. Eddig a nyelvvel vétkezőnek saját kárát szemléltük; most már lássuk az iszonyatos pusztítást, melyet a vétkes beszédek másokban okoznak!

Az istentelen ajkain tűz gyullad ki. A balga

felnyitja száját és tüzet okád. A gonosz szája tüzet okád. „A gonosz ember nem nyugszik, míg nyelvével tüzet nem gerjeszt.” És a tűz lángra lobban. Kedves olvasóm, kérve kérlek, gondold meg: nem egyszer még a legkisebb szikra is falvakat és városokat hamvaszt el. „Ó, hányszor gyullaszt a nő beszéde, mint a tűz!” (Sir. 9, 11.)

Egyetlen egy gonosz szó úgy hat, mint a szikra és az összes szenvedélyek fellángolnak: harag, gyűlölet, ellenségeskedés, gonosz vágyak, káromkodás, iszákosság, gyilkosság és öldöklés. Szalézi Szent Ferenc írja Filoteájában: „Gyenge szívet egy becstelen szó ezernyi vétkes kísértésbe és gondolatba ejthet. Az a nyelv, mely ilyen mérget ont, valóban gyilkos. És ha ilyen erkölcstelen szavakat burkoltan és finoman alkalmaznak, még sokkal veszélyesebbek. Minél hegyesebb a kard, annál könnyebben hatol a testbe; minél finomabb a gonosz szó, annál könnyebben hatol a szívbe.”

A római Antonius Caesar ravatalánál mondott számító és finom szavaival egész világéget idézett elő. Mikor az első fellángolást látta, ujjongva felkiáltott: „Veszedelem! megindultál, csak hass tovább!” „Az istentelennek igéi vér után incselkednek.” (Péld. 12, 6.) Gon-

doljunk a zsidók kiáltására Pilátus háza előtt :
„Keresztre Jézust, az Ő vére szálljon reánk és
gyermekeinkre !“

A gonoszok torka sokak számára nyitott sír!
„A gonosz lélek kezdettől fogva emberölő, nem
karddal felfegyverkezve jött az emberekhez és
nem vassal övezve. Egy gonosz szót vet és
gyilkol.“¹ (Szent Ágoston.)

A társaságban minden magasztos agyonütte-
tik: a féktelen nyelv lesujtja a szellemet. Jön-
nek a madarak, a gonosz nyelvek féktelen ör-
dőgei és elviszik a legszentebb elhatározásokat.
Nem véletlenül történt, hogy a káromló Nika-
nor nyelvét darabokra vagdalva, étkül dobták
oda a madaraknak. Midőn Jézus szavai a tö-
megben lelkes hangulatot keltettek, bizonyos
volt az írástudók és farizeusok ellenhatása,
mely a szent ígék gyümölcsöző erejét megsem-
misíteni törekedett. Hányszor történik, hogy
valakit legszentebb feladataiban hónapokra, sőt
évekre megbénít egy gonosz nyelv. A rágalom
a bölcsét is megszorítja és elveszi szíve ere-
jét. Valóban, halál van a nyelvben! „Dárda és
kard és hegyes nyíl azon ember, ki felebarátja
ellen hamis tanúságot szól.“ (Péld. 25, 18.)

¹ Origenes a gonosz beszédet az ördög vetőmagjának mondja...
A világ végén minden botrány összegyűjtetik...

„Mély verem az idegen asszony szája, akire megharagszik az Úr, beesik abba.“ (Péld. 22, 14.) Óvatos és meggondoló légy és ajkaid tartásák meg az oktatást. „Ne figyelj az asszony álnokságára, mert a parázna személy ajkai csepegő lépesméz és torca símább az olajnál, de utóíze keserű, mint az üröm és éles, mint a kétélű kard; lábai halálra szállanak és lépései a pokolra hatnak.“ (Péld. 5.)

Egy gonosz nyelv erős várakat pusztított és fejedelmi házakat aláásott, népek erejét megtörte és erős nemzeteket elpusztított, elűzött és munkájától megfosztott.

„Jeruzsálem összeomlik és Júda elesik; mivel nyelveik és ármányaik az Úr ellen vannak.“ (Zs. 3, 8.) „Fegyver alatt hullanak el fejedelmek, az ő nyelvük dühössége miatt. (Ozeas 7, 16.)

IV. FEJEZET.

Krisztus jegyese.

„Szóljak bár emberek és angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, olyanná lettem, mint a zengő réz és pengő cimbalom.“ (Kor. I., 13.) És Izaiás (29, 13.) beszél dicsőítő ajakimáról, melyből azonban a szív nem szól.

Ha a szó nem Istennel egyesült, mint a folyam a forrásával, akkor üres, vértelen és lélek nélküli. Szárnyas magvak szállnak tova az őszi szélben. De az utca pora is szálldogál, melynek nincsenek élő sejtjei. És ó, oly sok és sok lelkiség nélküli szó is vonul át a világon! Minő mérhetetlen távolság és végtelen különbség egy consecrált és egy nem consecrált ostya között. Pedig külsőleg mindkettő egyforma. Micsoda különbség van szó és szó között!

A nyelv kell, hogy Krisztus arája legyen, amint ez egy baráthoz illő. „A Kezdetben

(Istenben) kell az ígének lennie. Ekkor az ige anyagiságában be van lehelve Isten szelleme. Ekkor élet van benn és világosság.¹ Az ígének Istentől kell születnie, akkor látni fogjuk az Ő dicsőségét, dicsőséget, malaszttal és igazsággal teljeset.

Az ígére is vonatkozik: „Aki nem szeret, a halálban marad.” „Az Igaz, az igaz szó is a hitből él.” Minden igaz szó kell, hogy kiált-hasson: „Nem én élek, hanem Krisztus él én bennem!”

Krisztus egyedül az Ige. Krisztuson kívül nincs igaz szó. Krisztusban megvan minden teljesség, tehát a szónak a telje is! Az Ő teljességéből mindannyian merítettünk. Krisztus valóban mondhatja: „...Tátsd fel szádat és én megtöltöm azt.” (Zsolt. 80, 11.) Jézus szájában nincs csalfaság, nincs üresség.

Krisztus az Alfa és Ómega, a betűk összessége, a szavak összfoglatja. Egy igaz Ige van:

1 „Öbenne élet volt s az élet volt az emberek világossága.” (Ján. 1. és 4.) A szó magában véve csak képe az örök ígének. De ne csak hasonlatokban beszéljünk, hanem az Isten országa legyen életté, erővé, lélekké és valósággá. Adja a Szentlélek Úr Isten, hogy ezt a fejezetet jól megértsük.

(Ján. 1, 14.) „... És látom az Ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, ki telve volt malaszttal és igazsággal!”

Jézus!¹ Minden más szó, melyeknek tartalmuk van és amelyek igazat mondtak és igazat fognak mondani, csak fénysugarai, változatai ennek az egy Igének.² Amit írok, nem pantheistikus. Ha ezek előtt egy szót mondok, ez az egy szó ezer hallgató lelkében szellemet és tartalmat nyerhet. Ezért azonban nem ment át a lényem tulajdonukba, mert a szavam birtokukba ment át.

Csak egy igaz Ige van, Jézus. Aki ezt a mondatot felfogja, megtanulja sejteni a babiloni nyelvzavar értelmét és a pünkösdi ünnep titkát. A bűn, az Istentől való elválás, elterelt az Igétől, a „Logos“-tól. A beszédet legmagasabb lelkeségéből kirántották, az egy Szellem magaslátáról lealacsonyították, az anyag sokaságába materializálták. Az anyag pedig a véletlennek, a feloszlásnak, a zavarnak (Babel) van alávetve. Ha azonban a nyelvet, a szót elvonják az anyagtól és a tisztán emberi szellem uralmától és felemelik az Isten fiainak szelleméhez,³ akkor uralomra jut az Egy, az Isten szelleme s ekkor a legkülönbözőbb nyelvű népek szelleme az isteni Szellem által az Egy, az egyetlen Ige megértéséhez jut.

1 „Az Ige, amelyet hirdetünk, Krisztus.”

2 Krisztus tegnap, Krisztus ma, Krisztus mindörökké.

3 „Krisztus igéje, mondja az apostol, nincsen kötve...”

Az Ige, mely minden ígét tartalmaz és minden ígét összefoglal (hoc, quod continet omnia), Jézus Krisztus, értelmet ad minden népek, nemzetek és teremtmények hangjának és szavának. Ha a pap a szentáldozás után hálaadásában „Sionra” emelkedik a „Benediciteben” (dicsőítések az Urat az Úr minden alkotásai) felszólítja az összes teremtményeket az egy Ige dicsőítésére és sejtí az összes teremtett lények nyelvében rejlő gyönyörű harmóniát és egységet: minden cseng és dalolja: Jézus, Jézus, Jézus! Ó, mily öröm járja át majd lelkünket, ha egykor az egyetlen Igében: Jézusban,¹ melytől az eget visszhangzanak, mely előtt meghajlik minden térd a mennyben, földön és a föld alatt, megértjük a villámok dörgését, a vizek zúgását, a levelek és virágocskák susogását, a szenvedők sóhajait, az elkárhozottak jajkiáltásait, a vidámak örvendezését, a szentek és angyalok örömujjongásait! Hoc, quod continet omnia, scientiam habet vocis! Jézusban rejlenek minden szó, a bölcsesség és tudomány minden kincsei, minden megismerés. (Kol. 2, 3.)

Akihez az örök Ige beszél, az a sokféle vélekedéstől megszabadul. „Egy Ige által száрма-

¹ A szemlélődésben eltűnnek az egyes szavak: a szemlélődő mindent abban az Egy Igében lát, hall és gondol.

zik minden és ezen egyet hirdeti minden ; s ez a kezdet, amely hozzánk is szól. Enélkül senki sem ért és ítél helyesen." (Kr. köv. I. 3.) „Mondhatnak ugyan szavakat, de lelket belém önteni nem tudnak. Szépet beszélnek, de ha Te hallgatsz, a szívet felgyujtani nem tudják. Ők betűkkel vesződnek, de a szavak értelmét Te tárod fel. Titkokat mondanak, de a rejtett dolgok magyarázatát Te nyilatkoztatod ki." (Kr. köv. III, 2.) Az összes szentek és angyalok dicsőítő és könyörgő szavai, eme egy Ige, a Bárány által jutnak az Atya trónja elé. Krisztus szava lélek és élet; ez a legfontosabb. Ne tulajdoníts a szavak szép csengésének nagy értéket! „Non est, quo intrat vanitas, ubi regnat veritas!" Ismétlem: minden igaz szó az egy Igének: Krisztusnak fénysugara. Ez az Ige a világgosság és az élet. A mi szavunk ne legyen holt venyige; szerves tagja kell, hogy legyen Krisztus szavának, amint a mi lényünk a kegyelem állapotában Krisztus tagja.

Különben hatástalan a mi szavunk. „Nélküllem semmit sem tehettek!" mondja az Üdvözítő. Még Jézus szent nevét sem mondhatjuk ki, csak Jézus szellemében. „Jézus által mutassuk be Istennek mindenkor a dicséret áldozatát, azaz gyümölcsét ajkunknak, mely az Ő nevét ma-

gasztalja"; így szólít fel Szent Pál apostol a zsidókhöz írt levelében. (13, 15.) Jézus által jut a mi igénk az Atyához: „Bármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek." Minden szavunk kell, hogy az örök Ige képét viselje, képmását annak, akiben a Mennyei Atyának kedve telt. Per Dominum nostrum Jesum Christum, a mi Urunk Jézus Krisztus által van szavunknak hatása az Atyánál és az egész világegyetemben; az Üdvözítő megígéri: „Veletek vagyok, menjetek az egész világra és tanítsatok!" Ha a pap az oltárt átkarolta és megcsókolta, ha Krisztusból erőt merített, felkiálthat a hívek felé: „Dominus vobiscum!" „Az Úr legyen veletek!" A pap szava akkor elérte a teljét!

„Elmegyek hozzátok mihamar, ha az Úr akarja: akkor majd megösmérem a felfuvalkodottaknak nem beszédjét, hanem erejét. Mert nem beszédből áll az Isten országa, hanem erőből." (Kor. I. 4, 19. 20.)

Minden szó, mely eltér az egy igaz Igétől, hiábavaló. „Minden, ami Babylonban távol történik az Istentől, hazugság," állítja Baruch próféta. (6, 44.) Ne ámtassátok magatokat hiú szavak által! Minden szellem, amely Krisztust tagadja, nem Istentől való! „Kicsoda hazug,

ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus.“ (I. Ján. 2, 22.) „Hazugok az emberek fiai a mérlegben, úgyhogy önmagukat csalják meg hiúságban. (Zsolt. 61, 10.) A szó, mely nem Istentől született, hiábavaló. A mi értelmünkben a Szentlélek szava nem túlzott: „Minden ember hazug.“ (Zsolt. 115, 2.) Az ember szava elválasztva Isten ígétől üres csalódás. Aki a földről való, a földről beszél: mulandót fecseg. „Ők e világról valók, azért e világról beszélnek és a világ hallgat rájuk.“ (Ján. I. 4, 5.) Narraverunt fabulationes. „Hasztalan dolgot és csaláságot szól ki-ki felebarátjának; az álnok ajkak kettős szívvel szólnak.“ (Zsolt. 118.) „Kígyó fajzat, az ördög fiai hamisat beszélnek, nem is tudnak igazat szólani,“ mondja az isteni Megváltó a farizeusokról. A sátán az igazságban nem állott meg. Tulajdonából szól: hazugságot, ürességet, csalódást. Amikor a sátán Júdást megszállotta, ez kiment az éjbe és beszéde áruulás volt. Mert „ilyenek szájában nincs igazság, nyílt sír a torkuk.“ (Zsolt. 5, 10. 11.) „A bűnös (férfiú) ígétől ne féljete; mert az ő dicsősége ganéj és féreg.“ (Makk. I, 2, 62.) Ha az emberek nem Istennel egyesültek, „szájuk vagyon és nem szólnak,“ mert az Úr lelke nincs ajkukon. (Zsolt. 134, 16.) „Mivel hiúságokat szóltatok és

hazugságot láttatok: azért íme én ellenetek állok," úgymond az Úr Isten. (Ezek. 13, 8.)

Minden hivalkodó szóról számot kell adnunk, mondja az örök Bölcsesség.

„Uram, kihez menjünk? Nálad vannak az örök élet ígéi.“ A puszta és járatlan, vizetlen földön úgy jelenek meg előtted, mint a szent helyen, mint az igaz Ige szentélyében, hogy lássam a te erődöt és dicsőségedet. (Zsolt. 62, 3.) „Hogyan énekeljük az Úr énekét idegen földön?“ (Zsolt. 136, 4.) Istenben dicsekszem az én beszédeimmel, Istenben bízom! Így kiált alázatosan a zsoltáros. (Zsolt. 55, 5.) „Ha a bűn nem uralkodik rajtam, akkor hibánélküli leszek és kedvesek lesznek az én szám beszédei és szívem elmékedése előtted lesz mindenkoron Uram, én segítőm és Megváltóm.“ (Zsolt. 18, 14. 15.) Íme a király (Jézus) fog uralkodni és még a dadogó nyelve is sebes és értelmes szavú lesz. Ekkor a szó nem kevélység: „Hallgass meg, ó ég és én beszélek! Hallja meg a föld a szót az én számból! Úgy várossék a szavam, mint az eső és szálljon le, mint a harmat, mivel segítségül hívom az Úr nevét!“ „Hittem,“ mondja a zsoltáros, „s azért szólottam!“ (Azaz hittem és szóval is vallottam hitemet.) (Zsolt. 115, 1.) *Credidi propter quod locutus sum!* Az én sza-

vam a hit által nyert szerves összefüggést Isten Igéjével, Istennel való összefüggés nélkül az ember lénye és szava hazugság: *omnis homo mendax* . . . Tagadhatatlan tény, hogy Isten szól a szentekből, azaz azokból, kik a megszentelő malaszt által Vele egyesülve vannak és élnek! „Aki titeket hallgat, engem hallgat!” Az Úr lelke beszélt általam és ezt nem hús és vér nyilatkoztatta ki, hanem az Atya, ki mennyekben van. Isten Jeremiásnál mondja: „Íme, én ígémet a te szádba adom.” (Jer. 1, 9.) És a bölcsesség könyvében olvassuk: „A bölcsesség megnyitotta a némák száját és a gyermekek nyelvét ékesszólókká tette.” (Sap. 10. 21.) Nekem pedig Isten azt engedte, hogy akarata szerint szóljak, az Ő kezében vagyunk mind mi, mind beszédünk, és minden bölcsesség és ügyesség és fegyelem. (Sap. 7, 15. 16.) Az Úr Jézus Krisztus ígéri: „Én majd adok nektek száját és bölcsességet, melynek nem tudnak ellenállani, sem ellentmondani valamennyi ellenfeleitek.” (Luk. 21, 15.) „Ha a nagy Úr Isten akarja, az értelem lelkével betölti a bölcs embert és mint a záporosöt, úgy árasztja bölcsessége beszédeit és az imádságban hálát ad az Úrnak.” (Sir. 39, 8. 9.) „Az én szívem jó beszédet önt ki, a királynak ajánlom énekemet. Az én

nyelvem az író tolla, ki gyorsan ír." *Velociter currit sermo ejus.* (Zsolt. 44, 2.) Amikor még Ádám az Istennel egyesülve volt, adta a teremtményeknek a lényüknek megfelelő neveket. Mennyi mélység van a szavaiban! Még az ember-Krisztus is előbb imádkozott, a legbensőben felfegyverkezett isteni természetének erejével, s csak ezután prédikált és választotta ki a prédikátorokat. Bethulia lakói Judithhoz is szóltak: „Mind igazak, amiket szólottál és nincs beszédeidben semmi feddésre méltó." És mondá nekik Judit: „Valamint az, amit szólottam, elismeritek, hogy Istené, azonképpen, amit eltökéltem cselekedni, ítéljétek meg, ha Istentől vagyon és imádkoztatok, hogy Isten az én tanácsaimat megerősítse." (Jud. 8, 28. 30. 31.) „Próbára akarjátok tenni a belőlem szóló Krisztust?" (Kor. II. 13, 3.)

„Ahány ígérete csak van Istennek, Őbenne Ige lett, azért is Amen általa az Istennek, a mi dicsőségünkre." (Kor. II. 1,20.) És kolosszaiakhoz küldi az utasítást: „Krisztus igéje lakjék bennetek gazdagon. Minden bölcsességgel tanítatok és intsétek egymást, zsoltárokkal, szent dalokkal, lelkiénekekkel és hálaadással énekeljétek szívből az Istennek. S bármit cselekedtek szóval vagy tettel, mindent tegyetek az Úr Jézus

Krisztus nevében és adjatok hálát az Istennek, az Atyának Ő általa." (Kol. 3, 16. 17.) Jézus Krisztusban minden szó tett, bizonyítás, meglevő, valami igenlő, örök lesz: Ég és föld elmúlnak, de Jézus szavai el nem múlnak. Bölcsesség, ha a jámborok Krisztust említik. Hálás köszönet minden gyermeknek, ki útközben „Dicsértessék a Jézus Krisztus“-sal köszönt bennünket; odakiáltja nekünk a szavak, bölcsesség, világosság és béke összességét! A Krisztusban mondott szó, igazság. Izrael maradékai nem szólnak hazugságot és nem találtak szájokban álnok nyelv; mert ők legeltetni fognak. (Szoph. 3, 13.) Élvezik Jézust, szervesen egyesülnek az igazsággal. Jézus nyit és senki sem zár, Jézus zár és senki sem nyit.

„Imádkozzatok, hogy Isten tárjon fel előttünk ajtót a beszédhez, Krisztus titkának a hirdetéséhez." (Kol. 4, 3.) Uram, nyisd meg ajkaimat és az én szám hirdeti dicséretedet! Az Úr legyen szívemben és ajkaimon!

Mindenható Isten, ki Izaiás ajkait izzó parázzsal tisztítottad, tisztítsd meg szívemet és ajkaimat, hogy méltó legyek az örvendetes hírt, Jézust prédikálni, hirdetni! Legyen utolsó szavam Jézus! Akkor a szavak összességét mondtam!

Szent Ignác mártír, kínzásának egész ideje alatt mindig csak azt az egy szót ismételte: „Jézus.”

„Ha valaki beszél, mintegy Isten szavaival beszéljen!” (Szent Péter ap. I. 4, 11.) A Szentlélek segítségül hívása mellett elmélyedve olvasd Szent János evangéliumát: ¹ „Kezdetben vala az Ige és az Ige Istennél volt és az Ige Isten volt. Ez volt kezdetben az Istennél. Minden Őáltala lett és nála nélkül semmi sem lett,² ami lett. Őbenne élet volt és az élet volt az emberek világossága. És a világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogta fel azt. Volt egy ember, kit Isten küldött, kinek János volt a neve. Ez bizonyágul jött, hogy bizonyágot tegyen a világosságról, hogy általa mindnyájan higgyenek. Nem volt ő a világosság, hanem öneki kellett bizonyágot tennie a világosságról.³ Igaz világosság volt az, mely megvilágosít minden embert, ki a világra jő. A világon volt és a világ általa lett és a világ nem ösmerte meg őt. Tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be őt. Mindazoknak pedig, akik befogad-

1 Van és volt az erat szóban van kifejezve; nem úgy áll, hogy fuit.

2 Eme ige nélkül üresség van.

3 Az emberi szó legyen és kell is, hogy bizonyága legyen az Isten igéjének.

ták őt, hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, kik hisznek az ő nevében, kik nem a vérből, sem a test akaratából, sem a férfiú akaratából, hanem Istenből születtek. És az Ige testté lőn és miköztünk lakozott; és láttuk az Ő dicsőségét, mint az Atya Egyszülöttének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.

V. FEJEZET.

Kivonulás a nászházból.

A szó diadalmenete.

Mint a völegény sugárzó arccal lép ki a nászházból, a naphoz hasonlóan, mely diadalmasan ujjongva, mint egy óriás, áldást fakasztó útját befutja napkelettől-napnyugatig és semmi sem rejtőzhetik el izzó heve elől, úgy jő elő a szó egy megszentelt szájból, a szó, amely egyesülve van az örök Igével; és világgá megy hangja, győzedelmeskedve, ujjongva a föld végső határáig, termelve sok-sok gyümölcsöt, mert az örök Ige megígérte: „Aki bennem marad, sok termést hoz!” Örvend a föld és visszhangzik az ég; ég és föld és az alvilág hallgatódzik.

Amilyen örömmel hagyja el Szűz Mária szerény kis szobáját és siet át a hegyeken megvinni az örömhírt, amilyen örömmel hagyja el Mária Magdolna húsvét reggelén Jézus megszentelt sírhelyét, oly örömmel és lelkesedéssel hagyja el a szó szülőházát.

Ó, hadd lássuk az Ő dicsőségét, kegyelemmel és igazsággal telve. Tűz jár előtte és maga körül mindent lángba borít! A Szentlélek pünkösdi tüze! Mint villámok világítanak a szavak a földkerekségre! A puszták megre-megnek és paradicsommá alakulnak át. Hegy-óriások reszketnek, meginognak és mint a viasz elolvadnak. A gög meghajol és Libanon cédrusai pozdorjává zúzódnak. Megújul az egész föld színe! Csak gondoljunk az apostolok hatására az első pünkösdi ünnep után! Csodáljuk mély-séges tisztelettel és szent örömmel a misszió-náriusok szavainak áldását a népvándorlás után és még ma is, a pogány népek között!

Még kietlen sziklából is bugyog a víz egy egész nép számára! Ó, ne kételkedjél a szó erejében! Hegyek elmozdulnak! Mondj egy lelki szót a sírhantok fölött és csont illeszkedik csonthoz és visszatér a lélek és az élet oda, ahol a halál volt az uralkodó. A tél elvonul, ha a gerle bűgása hallatszik. A leghatalmasabb viharok, zúgó hullámok lecsendesednek. Betegek meggyógyulnak, sírok megnyílnak, holtak fel-támadnak. A szó hatalommal és erővel diadal-maskodik a gonosz szellemek fölött.

Az égből indul el a hang az Istennel egyesült lélekből és az égig ragad el egy nagy szó!

Nem hallottatok még isteni ihlettől elragadtatott szónokot, például katolikus nagygyűlésen? Új ég teremődik, új föld. Ó, Jónás, ne kételkedjél, egy egész nép feltámadhat! Ó, a szó emelkedik, égi boldogsággal halad előre, uralkodik.

Ami gyenge és béna, erőt érez! Erősség alkottatik. A hullámozó szenvedélyek ingó vizei elvonulnak és elötünik a szárazföld! Felvillannak a szavak és mint szikrák a nádasban szétterjednek, egy-kettőre ezer és ezer tűz lobban fel; a szent hevet nem lehet fékezni. Öröm, világosság, élet jár nyomában! Legyőzhetetlenek! Soha vereséget nem szenvedtek. Soha terméketlenül vissza nem tértek. Ami Istentől van, legyőzi a világot. Tűz, víz ne riasszon vissza attól a szerencsétől, hogy egy istenáldotta szót mondhass.

Igazi, egyedüli nagytökések, egyedüli nagyhatalmak az Istentől áthatott szónokok; gondoljunk csak egy anya jó szavára! Lehet-e azt kiirtani a gyermek szívéből? . . .

Milyen virágokat, gyümölcsöket, szent elhatározásokat, hősies nagy tetteket, milyen véghe-tetlen, új, isteni világokat teremt egy szent szó! Bűnösök megtérnek, az erény megszilárdul, hal-doklók megvígasztalódnak, mártírok állhatatosak

maradnak! „Az én ígémet szádba teszem, hogy mennyországot plántálj,” mondja szó szerint az Úr Isten! Bár mondhatja valaki: „Aranyom és ezüstöm nincs!” Az apostollal mégis mondhatja: „Amim van azt adok, egy szót, mely a bénát felsegíti.”

Antiochia közelében barlangjaikban egészen szegény remeték laktak csendben és teljes visszavonultságban. De mikor egy borzasztó szerencsétlenség fenyegette a várost, anélkül, hogy valaki hívta volna őket, a remeték elhagyták kunyhóikat és barlangjaikat és úgy özönlöttek mindenfelől a város felé, mint a mennyből küldött angyalok. „A szerencsétlen város a mennyországhoz hasonlított, — írja Szent Chrysostomus, — mikor mindenfelől mutatkoztak ezek a szentek, hogy az aggó lakosokat megvigasztalják és bátorítsák. A kormányzat vezetői elé is járultak, hogy a vétkesek érdekében beszéljenek és nem eredmény nélkül” . . .

Ó, milyen gazdagok voltak ezek a szegény remeték! Milyen gazdag adomány a szó, mely szent helyről jön! Az igaz szavának útja olyan, mint a ragyogó fény. Jön, növekszik míg minden sötétséget elosztatva elérte delelő pontját: a szó Úrnapja! És vajjon csak egy napig tart? Nem, „a jó beszéd szökellő vízforrás az örök

életre." (Ján. 4., 14.) A gyümölcse maradandó: üdvös szavak „satores aeternitatis,” örök csírákat hintenek: a jó, az üdvös szó diadalmenete minden időn áthalad, bevonul az örökkévalóságba egy diadalíven át, mely akkor is áll, amikor már az ég és föld megsemmisült. Áll és homlokzatának felirata diadalmasan hirdeti: Ég és föld elmúlnak, de az Istenre alapított szavak el nem múlnak.

VI. FEJEZET

A gonosz lélek.

Az igazi tudomány minden szavának, minden jámborságnak, minden igaznak, szépnek és jónak forrása az Ige. Ez egyúttal világosság és élet, ez a gondolatok gondolata Jézus Krisztus.

De minden hazugságnak, káromlásnak is van forrása: a hazugság atyja.

„És látám, hogy egy vadállat száll az idők és népek tengeréből, párduchoz hasonlóan telve szenvedélyekkel; lábai, mint a medve lábai; könyörtelenül tapos a tagadás szelleme minden pozitívet; szája, mint az oroszlán szája. Nagy dolgokat és káromlásokat beszélő száj adatik neki és káromlásra nyitá száját Isten ellen, hogy káromolja nevét és hajlékát és az ég lakóit. És megadaték neki, hogy harcoljon a szentekkel és legyözze őket; és hatalom adaték neki minden néptörzs és nép, nyelv és nemzet fölött. És imádák őt a föld lakói, akiknek

neve nincs beírva a báránynak életkönyvébe. Az egész föld csodálkozott az állaton és imádtta az állatot, e világ fejedelmét. . . Mikor a valódi Ige az Ige anyjától megszületett, hogy e világ fejedelmét legyőzze, akkor a vadállat, mely mérget köpve kígyóalakot vett fel, folyamhoz hasonlóan, vizet lövellt a szájából, hogy az aszszonyt és gyermeket megölje."

Folyamhoz hasonlóan lövellik a hazugságot, rágalmat és káromlást az Anyaszentegyház ellen, mely mindig újra szüli az igazság Igéjét.

„Senki rá ne szedjen benneteket tetszetős beszédekkel! (Kol. 2., 4.) „Vessétek el magatoktól a haragot, az indulatosságot, a rosszakaratot, a káromlást és szátok rút beszédeit.” (Kol. 3., 8.) „Ne hazudjatok egymásnak.” (Kol. 3., 9.) A hazugság megöli az igazságot, megöli az Istent. Aki hazudik, benső szerves rokonságba lép a hazugság atyjával, a kezdettől fogva gyilkossal, aki kezdettől fogva ölte meg a bárányt.

Ahol átkot, becstelent, haragos szót és káromlást mondanak, ott a gonosz bélyege van, ott a nyelvet a pokol rendelkezésére bocsátják. Ha az emberben harag és mértékletlenség által az anyagi, a testi, a földi kivívja az uralmat a szellemi, az isteni fölött, akkor előtérbe

lép az, ami az anyagban, a földben uralkodik az első bűn óta: átok, gonosz és bűnös vágyak. Ez megmagyarázza azt a szomorú tapasztalatot, hogy az ember, mihelyt az isteni kegyelem-adta uralmat elveszíti, az egész önkénytelenül süllyed átok-, káromlás- és hazugságba. Sokszor kérdezték tőlem az emberek: „Honnan van az, hogy haragomban oly gyorsan röppenek ajkaimról az átok szavai?” Nagy baj manap, hogy a materializmusban és pantheizmusban teljesen uralomra juttatják az anyagot, a teremtett mindenséget és ezzel az átkot és a világ sötét fedelmét. „Kell-e vadállatnak uralomra jutnia, hogy megölethesse azokat, akik nem imádják a vadállat képét?” (Apok. 13., 15.) „És ez a vadállat megteszi, hogy minden kicsiny és nagy, gazdag és szegény, szabad és szolga bélyeget viseljen jobbkezén vagy homlokán; gondolkodásban és cselekvésben az emberek e vadállat bélyegét fogják nyilvánítani. És az a vadállat megteszi, hogy senki se vehessen vagy adhasson el, ha nem viseli a vadállat bélyegét vagy nevét, vagy nevének számát.” (Apok. 13., 17.)

Vajjon az egész nyilvános élet a hazugság béklyóiba legyen verve? Lucifer nem maradt meg az igazság mellett. „A csillag az égből a földre hullott és neki adatott a pokol kapujá-

nak kulcsa. És megnyitá a pokol torkát; és felszálla a pokol füstje, mint egy nagy kemence füstje és elsötétüle a nap (a kereszténység) és a levegő (a kegyelem) a kútnak füstjétől, stb. „És ama napokban az emberek keresni fogják a halált, de nem találják meg; és vágyódnak a halál után, de a halál futni fog előlük.” (Apok. 9. f.)

Igen, ahol a kereszténység napja, elsötétül, mindenkor a pesszimizmus jut uralomra! És mint Sodoma, szégyenpír nélkül nyilvánosan fognak beszélni bűneikről. Elnyelik az igazságtalanságot. Szavaik pusztítanak.

Ki ér föl a vadálattal, és ki tud vele küzdeni? A vadállat követői a báránnyal fognak harcolni. És a Bárány legyőzi őket!

Góliáth, a káromkodó, legyőzetett a nyáj öre, Dávid által. A győző öt követ keresett, Jézus szent nevének 5 betűjét.

Senacherib, aki Jeruzsálem szent városát gúnyolja, elbukik. A nyelv, mely Jeruzsálem (a kat. anyaszentegyház) ellen harcol, eltűnik szájában. A zsidók, akik kiáltották: „keresztre vele” (Jézussal), a világon szétszóródtak!

Julián, kinek nagy száját Szt. Bazilius ecseteli, legyőzöttnek nyilvánítja magát. Heródest, aki „úgy beszél, mint egy Isten”, a férgek emésztik el.

Aki káromolja az Urat, halállal haljon!

„Elesett a nagy vadállat, elesett a nagy Babylon. Elesett az ördög lakóhelye, a tisztátalan szellemek és minden tisztátalan, utálatos állatnak tartózkodási helye.”

„És látom a megnyílt eget, és íme egy fehér ló; s aki azon ült, Hűségeseknek és Igaznak hivaték és igazságosan ítélt és harcolt, és neve: Isten Igéjének hivaték.”

„És látám, hogy a vadállat és a föld királyai, és azoknak serege egybegyültek, hogy harcra keljenek a lovon ülővel és seregével. És megragadtaték a vadállat, és azzal együtt az álpróféta; és az a kettő elevenen a kénkövel égő tűzes tóba vetteték.”

Elesett Babel, ahonnan kiindult az Ige ellen minden zavar.

Győzött a Bárány (a jóság), győzött, aki a fehér lovon ült: akinek neve: Isten Igéje. (Apok.)

VII. FEJEZET.

A cellában imádkozó.

A pantheisták és materialisták az ideális és materiális monisták azért esnek tévedésbe és maradnak meg abban, mert tagadják a lehetőséget, hogy az ember a természet, az anyag-mindenség fölé tud emelkedni. Már egy régi pogány is sóvárogva kiáltott fel: „adj nekem egy pontot a földön kívül, és az egész földgömböt kiemelem sarkaiból!”

Nekünk van egy támaszpontunk a teremtett mindenségben kívül és fölötte: Isten, a természetfölötti. És van bennünk egy lendítő erő, mellyel — és ez oly lelkesítő — ki és felemelkedhetünk e világ fejedelmének kötelékeiből a mi természetfölötti Támaszpontunkhoz. Ez a csodálatos lendítőerő, a látható teremtmények közül csak az embernek sajátja: az ima. Az ima ereje legyőzi a monizmus hamis tanait. Az imában szilárd bázisunk van, hogy a teremtett anyag, a világ árja

el ne ragadhasson; az Istenben gyökeredző imával legyőzzük az anyagot és felemeljük annak szolgátságát az Isten fiainak és szabadságához és dicsőségéhez. Az ima elhanyagolása a mi időnk legnagyobb sebe. A legideálisabb evangélista, az Ige nagy hirdetője, elvonultan ül Palmos szigetén, mellette jelképe a sas.

„Nyelv!” szolgálója az Igének, neked is az ima sas szárnyain kell felemelkedned az örök Igéhez! „Az út a cellától az égig könnyű!” (Szt. Bernát.) A hely, ahol te vagy, szent talaj, a menny kapuja. Itt van felállítva az ima mennyei létrája. A száj megszentelt ürege ne profán, hanem szent dolgoknak, Isten szolgálatának és dicsőítésének szolgáljon. A legszentebb és legfontosabb szerzetesi feladatokhoz tartozik az ima. A szigorú rendek tagjai még éjfélkor is imádkoznak; és te, oh nyelv, az elzártak szigorú rendjéhez tartozol. Oh szemérmes galamb, hagyd el ducodat és kövesd a sas nyomait! Végy kölcsön sasszárnyakat! Lendülj fel Istenhez, aki szólít: „Jöjj, galambom!” Az imádkozás a szájnak, a nyelvnek oly lényeges és természetes tulajdonsága, hogy a latin ugyanazon szót használja: *orare*, „imádkozni” és „tevékenységnek indítani” kifejezésére. „Szónok” és „imádkozó” a latinban ugyanazon szó: „*orator*”, a beszéd, az ima részére pedig „*oratio*”

szolgál. „Oh nyelv, légy mindig készen a Legszentebb előcsarnokában, hogy Istennel beszélj! „Szólj Uram, hallgat a Te szolgád!“ Már a régiek észlelték azt, hogy a száj természeténél fogva úgy van építve, mint az orgona, Isten így építette. A száj énekeljen tehát zsoltárokat: „Isten azért adta nekünk a nyelvet, hogy Istent dicsőítsük.“ (Chrys. I. Hom. a zsidókh. írt levél felett.) „Az ajak gyümölcseilegyenek — úgymond a Szentlélek — könyörgések és hálaadások!“ „Mind den nyelv magasztalja az Istent!“ (Róm. 14, 11.) Isten tiszta ajkakat teremt, hogy mindnyájan az Úr nevét hívják. A Szentlélektől eltelve kell beszélünk a zsoltárookban, a dicsőítő és szenténekekben, hálát adva az Úrnak mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében! Az első idők szerzetesei sokszor egész napon át éhgyomorral mararadtak, egy ételük volt, Isten dicsérete! Pange lingua! Nyelv zengjed a himnust! Imádkozzál Nyelv, amint a kötelező ima előírása mondja: *digne, attente ac devote*: méltósággal, figyelemmel és ájtatosan, alázatosággal, bizalommal és kitartással!

Imádkozzál Jézushoz! Különös áhítattal jelöljük meg ajkunkat a kereszt jelével! Krisztus nyit és senki sem zár; Krisztus bezár és senki sem nyit! Krisztus az ajtó, a kapu, a legjobb

kapus. Az Üdvözítő maga is nappal és éjjel imádkozott, és különösen imádkozott, amikor az Igehirdetőket kiválasztotta.

Nyelv, fohászkodjál a Szentlélekhez, aki a nyelvet egészen szentté akarja tenni! A Szentlélek tanít minket imádkozni kimondhatatlan sóhajokkal! Esdekelj az Ige anyjához! Ő úgy imádkozott szerény kis kamrájában, hogy az Ég, az Isten fia leszállt a földre! Visszavonultságában az apostoloknak úgy segített imádkozni hogy a Szentlélek tüzes nyelvekben leszállt.

Tiszteld az apostolokat, az Ige hirdetőit, különösen a négy evangelistát!

„A te beszéded elárul Téged, hogy követője vagy Jézusnak,“ kiáltja a főpap udvarában veszteglő tömeg, Péternek.

Ismerjenek Téged, ó nyelv! — az ima égi kifejezéseiről — hogy a mennyország előcsarnokának lakója vagy! Van mennyei beszéd: az ima; pokoli beszéd: a káromkodás és a világiak beszédje; „a világról beszélnek, azért hallgatja a világ!“

Ó nyelv, hangod változatlanul az Úr Istenre legyen hangolva! Hangod szüntelenül zengje: *Sursum corda!* Hangodnak magasan kell szárnyalnia! Csengje: *Dominus vobiscum!* *Per omnia Saecula!* Isteni szavakat, az örökkévalóság sza-

vait kiáltsa világgá! Nyelv téged Isten teremtett, Isten állított be hivatalodba, hogy az igazságról tanuskodjál, hogy egeket teremts! Imáidban hívd le az eget! Noé a bárkából hálaadásra szállt ki, Péter a bezárt helyiségből Jézus Krisztus bátor megvallására. Szent Chrysostomus úgy véli, nincs szentebb, mint a nyelv, mely a szenvedésben hálaimákat mond. Egy rangba kerül a vértanuk nyelvével. Nem szorongatja az éhség, hanem a sátán; hogy Istent káromolja elcsüggedésével. — Ha a fájdalmakat, a szenvedést kitartással és hálás lelkülettel viseljük, elnyerjük a mártírok koronáját. Például a gyermek beteg. Az anya hálaimát mond; ezért Isten koronával jutalmazza. Aggodalmában milyen kínokat áll ki, de egy jajszó nem jön ajkaira! A gyermek meghal. Az anya újból hálát ad az Istennek. Ezáltal Ábrahám leánya lett, aki kész volt gyermekét feláldozni. — Ha kellemetlenségnél hálát adsz Istennek, Neki örömet szeresz, a sátánt megszegyeníted, győztesnek bizonyultál, és a szerencsétlenség szűrő tövisének sebző hegyét letöröd. A hálaadás a nemes léleknek legnemesebb feladata. Szent Pál apostol hálát ad a „rómaiakért a görögökért, az egész világért! Mindenért minden időben hálát adva még betegségért és szegénységért is, első sza-

vad mindig a köszönet legyen!¹ Imádkozzál! És akkor a kegyelem virágpóra kell, hogy behatoljon szavad magvába, s ekkor csiraképesége bizonyos!

Nyelv, imádkozzál! Keresd az Isten magaslati levegőjében épült üdülő helyet, s ekkor szavad vérszegénysége, üressége eltűnik. „Hiúságba vetik bizalmukat és ezért beszélnek hiábavalókat, vértelent! Így panaszkodik a Szentlélek! Szerezz előbb gazdagságot Istentől!” Ha szól a gazdag, mindnyájan hallgatnak, és beszédét a felhőkig emelik. Szóljon a szegény, azt mondják: „Kicsoda ez?” (Sirák 13, 28.)

Imádkozzál, mielőtt beszélsz! Adjál a szívnek bőséget az ima által. Akkor szólhat a száj a szív bőségéből! Mózes mielőtt beszélt, Isten szentélyébe lépett. Jézusnak előlegezni kell áldását, mielőtt a szó apostoli tevékenységét a világban megkezdi. Kedvesére, az Isten kegyelmére támaszkodva, a gyönyörtől áradozva hagyja el a szó magányát, mint a felkelő hajnal, szép mint a hold, választott, mint a nap és ha szükséges, rettenetes, mint a jól rendezett hadsereg. Ajánld Istennek szavaidba lehelt lelke-

¹ Szent Chrysostomus 11. homiliája (egyházi beszédje) Szent Pál ephesusi leveléről és 8. homiliája a kolosszei levélről.

det! Bocsásd útra szavadat az Atyának és Fiúnak és Szentlélek nevében; az Ige apostolainak nevében; az Ige anyjának nevében; mindazok nevében, kik az Igéért mártirhalált szenvedtek; mindazok nevében, kiket az Ige valaha hitvallásra és hősiek szüzességre lelkesített! Az imában egyesíted szavadat Istennel, az ég összes szentjeivel és így természetfölötti erőt adsz neki! Az imában csodálatosan egyesíted saját testi és lelki erőidet. Így viszel harmóniát és szépséget egész lényedbe! Isten nem ad semmit sem ima nélkül s ez által kényszerít, hogy adományait kiérdemeljük. Az értelmet megvilágosítja, amint Mózes arca az Úr előtt ragyogóvá lett. Járulj Isten elé, és felvilágosulsz! Azért voltak a legbölcsebbek egyszersmind a legbuzgóbb imádkozók, amint már a pogány Porphirius és Jamblikhus is megjegyezték. „A bölcs imára nyitja száját, s ekkor ontja bölcsességének beszédjét, mint az eső!”

Járulj Isten elé, ismerd el hódoló imában lényed függését a Teremtőtől, légy igaz egész valódban! Az ember életének legszentebb, legkomolyabb pillanataiban lesz legigazabb; ekkor imádkozik. Légy szabad! Imádkozva lendülj a teremtett mindenség fölé! Ima által lett szabaddá a bebörtönözött Péter apostol.

VIII. FEJEZET.

Mikor a száj elmélkedik.

(Zsolt. 36. 30.)

„Az igazak szája bölcsességet szól és nyelve igazat beszél.“ — Szent Ágoston mondja: „Az ember naponkénti vizsgálata a nyelve.“ Ki nem írja alá ezt a kijelentést? Saját nyelvünk és mások beszédjei naponta elég munkát adnak, hogy el ne veszítsük a türelmet, szeretetet és alázatosságot. Azért naponta meg kell fontolnunk és elmélkednünk kell afölött, miként viselkedjünk minden előre látható napi eseményben és mások beszédjeivel szemben. A zsoltáros mondja: „Az igaznak szája elmélkedjék, s akkor a nyelv csak azt fogja mondani, amiről felelhet a lelkiismeret ítélőszéke előtt. A bíró előtt csak az igazságot szabad mondani, semmit hozzá nem tehetünk, semmit el nem hagyhatunk: *Os justi meditabitur, et lingua ejus loquetur judicium!*“ (Zsolt. 36.)

Az Ige egyik nagy apostola — Máté — előbb vámos volt. Jelképe egy emberi arc. Az emberi értelem, az emberi gondolkodás, az elmélkedés egész tevékenységét fejtse ki a beszédben az Isten kegyelmében és Isten kegyelmével.

Az okosság mint egy vámszedő álljon a sorompónál és ne engedje addig a szót át, amíg meg nem állapította, honnan jön, hová megy és mi célból utazik és míg pecsétjét útlevelére rá nem nyomta. Az araboknak van egy mondásuk: „A ki nem mondott szónak te vagy ura, de a kimondott szó te rajtad uralkodik.“ A Szentlélek megkívánja: „Az ajkak őrizték a tudományt!“ A Szentlélek nem hiába beszél a száj tudományáról. A szájnak, mielőtt beszélnie volna szabad, doktorátust kellene letennie.

„Szád ne szokjék rendetlen beszédre, mert bűn ígéje van abban!“ (Sir. 23. és 17.) — „Ha elváltasz a becsesét az alávalótól, mint az én szám olyan leszel!“ (Jer. 15., 19.) Számla kiegyenlítésénél bizonyára jól ügyelsz arra, milyen pénzdarabokat adsz ki. A nyelvből két ér indul, az egyik a szívhez, a másik az agyba. Beszédben a szív is szóljon ugyan, de az értelem föltétlen szóljon hozzá! Az elmélkedésnél fej és szív dolgozzék, értelem és akarat. Mindenek előtt azonban az értelem. Olvaszd össze az

aranyat és ezüstöt és szavaidnak készíts mérleget! „Az okosak igéi pedig megfontoltak.” (Sir. 21., 28.) Dispone sermones tuos. Készítsd elő beszédedet talán a következő tétel szerint: Mit akarok mondani? Kivel akarok beszélni? Milyen módon?

A fegyverrel nem szabad játszani! Jeremiásnál olvassuk: (9., 3.) „Nyelvüket, mint a hazugságnak és nem az igazmondásnak íját, kinyújtják.” Ekkor kitűnik, hogy nyelvük sebző nyilak, beszédjük lövedékek. Szent Bernát kívánja, hogy a szavakat kétszer is megszitáljuk, mielőtt a nyelvre eresztjük, hogy elhallgassuk, amit mondani nem hasznos. A szó szinte jegyet vált a hallgatóval. Az esküvő előtt mindenki jól megfontolja, kivel akar házasságra lépni. Meg vagyok győződve, hogy a megfontolatlan szó sokszor nagyobb kárt okoz egyeseknél, társulatokban, sőt messze körökben, mint az egyenesen gonosz szó. Az utóbbit utálják legalább a jók, de megfontolatlan szó, még a jókat is megtéveszti.

Te oly meggondolatlan és annyira oktalan vagy szavaidban! És ha valamely felindulás, zavar, nagy-nagy kár származik a te szavad miatt egy egész vidéken, akkor még ájtatoskodó bátorsággal ellenfeleid gonoszságának tulajdo-

nítod a bajt! Nem a te oktalanságod viseli a felelősséget!? Tehát előbb elmélnedni, jól megfontolni, hogy egyáltalában beszélni akarsz-e, mit akarsz beszélni és mikor akarsz beszélni? Mindeneknek megvan a maga ideje! Így van a beszédhez és hallgatáshoz megfelelő idő. Nézd az iránytűt!¹ Nézd a légsúlymérőt. — Megbocsáthatatlan volna, megfontolatlanul ragadni meg a nyelv kormányrúdját és azokat, akik azt hiszik, hogy benned bízniok kell, a biztos kikötőből a tomboló viharba vonni. Hányan vannak — nem ritkán vezető állásban — akik csak úgy oda vetik a szót és izgatják a kedélyeket! A jók azt hiszik, kötelesek a vezetőségben bízni és helyt állani a kimondott nagy szavakért. Egyszerre vezetés nélkül, elhagyatva állanak. Az ember azt hiszi, hogy a szavak mögött tettek vannak! Nem, üresség, üresség!

És akkor beszélni akarnak az ellenfelek gonoszságáról! Poniatovszky Szaniszló királynak, — kinek sok szava és újra csak szavai voltak, — mondotta egy lengyel: „Nekünk tettek kellene!” A szavak árnyékai legyenek a tetteknek!

¹ A királyi szék körül négy élőlény, telve szemekkel elől és hátul; és köröskörül és belül is telve valának szemekkel. (Apok. 4, 6, és 8.)

Mindenki emlékezzék meg szájának méltóságáról a mód tekintetében is amellyel beszél! A száj a szentáldozásban megízlelte és érintette az örök isteni Igét. Mindnyájan meg vagytok jelölve — pecsételve a Szentlélekkel! Noblesse oblige! A száj méltósága mindenkor kötelez a szó méltóságára!

IX. FEJEZET.

A kapunál.

Mondottam: „Megörzöm utaimat, hogy ne vétkezzem nyelvemmel; őrizet alá vettem számat, mikor a bűnös ellenem állott” — kiált fel a zsoltáros. (Zsolt. 38., 2.) „Sövényezd be füleidet tövisekkel, ne hallgass a gonosz nyelvre; és szádra csinálj ajtókat és lakatokat!” (Sir. 28., 29.) „Tégy Uram számra őrizetet és körülvevő ajtót ajkaimra”, (Zsolt. 140., 3.) így fohászkodjál, mert aki megőrzi a nyelvét, megőrzi lelkét! Sövényezd be füleidet és tégy korlátot nyelved elé! Légy igazságos vámos, hogy első evangélista lehess, mint Máté, ki a vámkorlátnál ült. Oly óvatosan nyisd meg ajkaidat, mint a fösvény az erszényét! Egy fecsegő szolgáló az apostolfejedelmet Krisztus-tagadóvá tette.

A kaput mindig zárva kell tartani. Klausura!
— Különösen ott, ahol a szájfájás uralkodik,

ott folyton jönnek orvosok, csendőrök, rendőrök és szorgosan ügyelnek arra, hogy engedély nélkül semmi dolog se ki, se be ne juthasson!

Az emberiség portájánál egy vigyázatlan kapusnő volt, Éva; oktalanul beszélgetésbe bocsátkozott, elbukott és az egész emberiségét romlásba döntötte.

„A szerzetesek házias foglalkozása között rendszeren a kapus nővérét tartják a legfontosabbnak és nem ok nélkül“ írja P Engelbert „Unterweisung für Ordensleute“ c. munkájában.¹ „A portánál rendkívül szükséges az okosság a beszédben és hallgatagságban. A portásnővér sohase bocsátkozzék hosszú beszélgetésekbe a kapuhoz jövőkkel, hanem udvarias nyájassággal, de vallásos komolysággal intézze el, ami hivatalához tartozik. Nem illő és dorgálandó, ha a bejövő idegeneknél újdonságok után kutat. — Belső lelki élményeket semmiféle módon ne közöljön a portán jövő-menőkkel. A lélek klauzurájába csak az léphessen be, akinek hivatala a lelkek vezetése.

Minden adományért hálás köszönetet mond-

¹ „Utasítások a szerzetesek számára, P. Engelberttől, O. Cap. — E fejezetnek következő gondolatai is főképen ebből a könyvből valók.

jon! Az alamizna szavait adja az arra rászórolóknak, a szív, ész és hit parancsa szerint!

A portát tisztán kell tartani! Soha egy szót se mondjunk, mely a szent tisztaságot, más becsületét, az igazságot vagy a szeretetet sérti: soha bűnös szót! Soha egy szeszélyes vagy szerénytelen, goromba vagy heves szót!

Mennyire fájhatna szegény embereknek, — kik nyomorúságukban és szükségükben más menedéket nem találnak, mint a zárdát, — ha durván és nyersen elutasítanak, ha csak kedvtelenül és haragosan nyujtanánk nekik alamizsnát! Jegyezd meg magadnak, nyelvecske, a hely, ahol lakol, szentelt hely, zárda!

Mennyire meg kellene sértődniök a jótevőknek, ha jótéteményükért szeretetlenséget s hátlanságot tapasztalnék!?

Mennyire megütköznének oly szerzetesen, akikhez gondokban bizalommal fordultak és szeretet és részvét helyett csak barátságtalanságot és keserű szavakat kellene elviselniök! Az a nővér, (nyelv) aki így cselekszik, nem igazi nővér és önmagára és a zárdára nem az Isten áldását, hanem inkább átkát vonná le!

X. FEJEZET.

A nyelv megtagadásáról.

Nyelv, te Teremtőd által a legszigorúbb szerzetbe, a remeteségre vagy hivatva! Természeted, állandó tartózkodásod, mint remete a cellában, kizárnak minden kételyt hivatásod felett. „Jaj neked, ha Teremtődnek ellenállsz!” (Is. 45, 9.)

Márpedig a szerzetesi hivatás kötelező a tökéletességre való törekvésre.

Halld tehát Jézus Krisztus szavát: „Ha tökéletes akarsz lenni, tagadd meg magad!” Gyakorold az önmehtagadást! Erőszakot kell venni a bűn okozta rossz hajlandóságokon! Kedves Nyelv-testvér, oly mértékben fogsz előre haladni a tökéletesség útján, amily mértékben megtagadod magad! Zabolázd magad! A görögök azt a finom hárttyát, mely a nyelvet az állhoz köti, féknek mondják.

Végezd most lekiismeretesen a noviciátust! Vizsgáld meg hajlandóságaidat! Talán legerő-

sebb benned a kedv és a hajlandóság, túlsókat beszélni, felebarátod becsületén rágódni vagy saját dicséretedet zengeni? Milyen az izlési érzéked? Nem vagy túlságosan válogatós, vagy mohó ételben, italban? Sőt talán mértéktelen? Hogyan tartod az előírt böjtöt?

Némely gonoszlélek, amely a nyelvben vett lakást csak imádsággal és böjttel üzhető ki. Milyen a szegénységi szellemed? Tisztaságod? Engedelmisséged? Ezt a szellemet okvetlenül megkívánja az Úr! Talán pazarló vagy szókincesed tökéjével!? Gyorsan szalasztod ki ajkaidról a haragos szót? Megtudod-e tartani az előírt vagy megfogadott hallgatást? pl. lelkigyakorlat idején? Oh engedd, hogy a szó először haljon meg az önmegtagadásban és csak azután beszélj! Ha a vetőmag nem hal meg, nem hoz termést! „Övezd fel ágyékaidat és kelj fel és mondd meg nekik mind, amiket én nekik parancsolok!” (Jer. 1, 17.) „Hogy szájam ne beszélje az emberek cselekedeteit, kemény utakon maradtam a te ajkaid igéi miatt!” (Zsolt. 16, 4.) Tanulj önuralmat, tanulj király lenni, akkor Isten beszél általad! „Isten szól a királyok ajkain!”

A megölt oroszlán szájában mézet találtak!
A dúsgazdag dözsölő nyelvén szenved! Mielőtt

kivonulsz, oh szó, áldozatot kell hoznod! Az izraeliták is áldozati bárányt öltek kivonulásuk előtt. Szent Lukács evangélista az Isten irgalmasságának és szeretetének hírét kikiáltja az egész világnak, jelképe egy áldozati állat! Az Ige hirdetői, az apostolok, az isteni Megváltónak mondhatták: „Mindent elhagytunk!” És Isten fia azért százszoros jutalmat ígérhetett nekik. Oh, a megtagadott nyelv szava gazdag, igen gazdag, áldott. A jobb lator bűnbánatot jelző szava megnyitja neki a paradicsomot. De Évának önmegtagadást nem ismerő szava az egész emberiségnek bezárja a paradicsomot!

A tökéletesség útja az önmegtagadással, a lelki tisztulással kezdődik. Tisztulnod kell a nyelv bűneitől, a nyelvnek bűnökre való hajlandóságától!

XI. FEJEZET.

A nyelv-reform fontossága.

Manap sokat beszélnek és írnak reformról, sőt reform-katolicizmusról is. Bővítsük a témát egy szóval! Most írni fogunk a nyelv reformjáról.

Egy igen tudós férfiú, Pater Nadal, így nyilatkozik: „Ha egy zárdában a hallgatást lelki ismeretesen megtartják, akkor ezt a zárdát reformálnak nyilvánítom!” Silentium! Silentium! A hallgatás minden szerzetben főszabály. Miután a remeték különösen szigorú szabályok szerint élnek, rájuk nézve, tehát a nyelvre nézve is fődolog: a hallgatás. Meg vagyok győződve, hogy a legtöbben azért beszélnek, mert nem tanultak meg hallgatni! És mégis, első parancs: „Halljad Izrael, a te Uradat Istened!”¹ Egyedül az tud

1. „Őrizd meg a nyelvedet, mert belőle árad az élet folyama.” (Carlyle).

jól beszélni, aki jól megtanult hallgatni! „Hallgatás az első lépés az aszkézisbe” mondja Cassián. A hallgató Mária Jézus lábainál a legjobb részt választotta! A bölcs Pythagoras tanítványainak az első 5 esztendőben teljes silentiumot kellett tartaniok.

A mohamedánok és hinduk között vannak, akik a szájra készített lakatot viselnek és éveket semmit sem beszélnek.

Szent Agathon 3 évig kövecskét hordott ajkai alatt. Szent Romuald 7 évig hallgatott, Szent Theonis 30 évig és Szent Teodózius apát 35 évig, hallgató János negyvenhét esztendeig.¹

Naziáni Szent Gergely, aki egyszer azt vélte, hogy egy meggondolatlan szót mondott, bűnbánatból böjtölt és hallgatott 40 napig. Szent Józsefről egyetlen egy szót sem olvasunk. Szűz Máriáról hetet. A leghíresebb védelmi beszéd volt Jézus hallgatása az ítélszék előtt: Jézus pedig hallgatott.

Oly csendes az Üdvözítő a tabernákulumban, és mégis egy világot kormányoz!²

Szent Tamást, a nagy teológust, hallgató-

¹ Szent Jeromos elbeszéli, hogy több szent atyát megösmert, akik 7 évig emberrel nem beszéltek egy árva szót sem.

² Lásd: Kerer, „Gottes Meissel und Hammer” c. munkáját.

sága miatt néma ökörnek nevezték és mégis az egész világon hallották és hallják!

A hallgatás rokonságba hoz a halál méltóságával, sőt Isten méltóságával, aki dolgozik és hallgat.

A hallgatás oly erény, melyben minden más erény menedéket és nyugalmat talál. Minden, ami nagy, csendben lett azzá!

Mily hangosan beszélnek az ég ragyogó, csöndes csillagai és az illatos, csöndes kis virágok!

A beszédnek megvan a maga ideje és a hallgatásnak is! Schiller szerint: „A megfelelő időben hallgatni színarany.” Aszkétáink mondják: „Mindazok, kik az imádság szellemét megnyerték, szeretik a hallgatást, mely megőrzője az ártatlanságnak, védőfal a kísértések ellen, az imádság iskolája.” A nyelvnek mindenekelőtt imádkozni kell tanulnia, azért szívesen hallgasson! Dolgozzék Istenért és a felebarátért! — A szentek mind, azok is, kik nem éltek remete életet, — szerették a hallgatást. A hallgatás legerősebb bizonyítéka az önuralomnak és Szent Ambrus szerint legfőbb kifejezője és jele a szemérmességnek. — Nehezebb megtanulni hallgatni, mint beszélni. — A hallgatás megóv sok büntől, szóváltástól, a felebarát becsmérlésétől . . .

Igen, sok önmegtagadást, alázatosságot, szelidséget lehet gyakorolni, ha igazságtalan szemrehányásoknál, kellemetlenségeknél — hallgatunk. — Jézus hallgatott! Dávid hallgatott!

„Sokat ismertem, — írja Szent Ambrus, — akiket a sok beszéd bűnre vitt, de alig egyet, aki hallgatással vétkezett.“

A hallgatás előmozdítja a lelkiösszeszedettséget,¹ megsegít, hogy helyesen beszéljünk az emberekkel és bensőségesen társalogjunk az Istennel! Aki Istennel jól tud beszélni, biztosabb az emberekkel való érintkezésben is. Ha nem is beszélsz gonoszat, de szívesen csevegsz, akkor hallgatnod kell!

Ha felebarátod ellen bármit is hallottál, az haljon meg benned!

Hallgassunk, ha nem szükséges, hogy beszéljünk! Ligouri Szent Alfonz mondja: „Akkor beszéljünk, ha szükséges, vagy ha a szeretet kívánja, hogy beszéljünk!“

Szent Chrysostomus pedig ajánlja: „Akkor beszéljünk, ha a beszéd hasznosabb, mint a hallgatás.“²

¹ Lásd Rodriguez és Ligouri Szent Alfonz értekezéseit a hallgatásról.

² Hallgatni és keveset beszélni az egyházatyák értelmezése szerint ugyanaz, mint fölöslegest nem beszélni.

Ne szóljunk soha felebarátunk természetes hibáiról és amennyire a kötelesség megengedi, erkölcsi hibáiról sem!

Bármennyire dicséretes a hallgatás, jöhet az a gonosz lélektől is! Az Úr Jézus néma ördögöket üzött ki. A hallgatás és némaság nem jön Istentől, ha a bűnbánat szentségében elhallgatnál valamit. A nyelv adatott nekünk Isten dicsőítésére, a felebarát javára és a bűnök megváltására!

„Aki bűneit elrejt, nem boldogul, aki pedig megvallja és elhagyja, irgalmasságot nyer.”¹
(Prov. 28., 13.)

Izaiás panaszkodik: „Jaj nekem, hogy hallgattam!” T. i. az Isten angyalaival kellett volna Isten dicsőségére énekelnie: „Szent, szent, szent!” A zsoltáros mondja: „Mert hallgattam, megvénültek csontjaim!” Jézus a némákat beszélgeti. Ha Jézus ügye, Krisztus országának java érdekelve van, szólaljanak meg a hallgatók! — Jézus a farizeusokkal szemben megjegyzi: Ha az apostolok és a gyerekek hallgatnának, akkor a köveknek kellene beszélniök.

Ha Isten dicsőségéről és a felebarát lelki üdvéről van szó, nem szabad a néma kutyát

¹ Gondoljunk félelemmel és rettegéssel Kain, Ananiás és Saphira sorsára, kik nem akartak vallani.

játszanunk! Ki Krisztus igéjét szégyenli, azt az Emberfia is szégyenleni fogja, ha egyszer isteni fönségében el fog jönni!

Ezernek és ezernek kellene beszélnie Krisztus és az Ő egyháza érdekében és némák emberfélelemből. Krisztus beszélt, — Ő, ki oly szívesen hallgatott! — ha atyja dicsősége ezt megkívánta. A prófétánál olvassuk: „kiáltls, ne szűnj meg kiáltani, mint a harsona:“ „Vesd szemükre vétküket!“ „Vannak hitegetők, kiket meg kell feddeni“, — írja Szent Pál Titusnak. (1, 10, 11.) — Timotheust sürgeti: „Hirdesd az igét, légy rajta alkalmasan vagy alkalmatlanul, ints, kérj, dorgálj teljes türelemmel és tudománnyal!“ „Hét kiabáló többet ér, mint egy millió, aki száját sem nyitja!“ (Napoleon)

Jó nekünk, ha Isten előtt a zsoltárossal mondhatjuk: „Oh Istenem, igazságosságodat hirdettem nagy sokaság előtt; Te tudod Uram, hogy ajkaimat nem korlátoztam! Igazságosságodat nem rejtettem el szívemben! Igazságodat beszéltem el és nem rejtettem el igazságodat és irgalmasságodat!“

Az oroszán a pusztá csendjében lakik. Aki a magányt, a csendet szereti, az oroszán-erővel, oroszán-hanggal és oroszán-méltósággal tud majd beszélni, mint Szent János a pusztában.

Az apostolok csendes visszavonultságban készültek a Szentlélek fogadtatására, ki nyelv alakjában szállott alá, hogy nyelvüket megszentelje.

Az Ige egyik evangélistája, Szent Márk jelképe a hallgatag magány királyi lakója!

XII. FEJEZET.

Szószátyár testvér.

A fecsegő.

Minden szerzetesnőnek le kell tennie a szegénységi fogadalmat; ami tehát rá van bízva, azt pazarul nem kezelheti! A nyelvnek sem szabad eszerint a reá bízott szót elpazarolnia, nem szabad fecsegőnek lennie! A szerzetesnőnek önmegtagadónak kell lennie; mindenekelőtt a nyelv megtagadását kell gyakorolnia! Ez nehéz feladat, mert sok ember legjelentékenyebb eszköze a nyelv!

Oh nyelv, természetes hivatásodnál fogva tökéletesnek kell lenned! A sok beszéd nincs bűn nélkül, aki pedig mérsékli ajkait, igen okos." (Péld. 10, 19.) Apollonius szerint a legjobb emberek azok, kik keveset beszélnek. A sokat beszélő sok veszélynek van kitéve: olyan a fecsegő, mint egy nyílt város körfalak nélkül.

Aki sokat fecseg, lelkét szomorítja. Aki sokat

beszél, gyűlöli a lelkét. „Nehezen találunk igazán jámbor személyt, aki sokat beszél” — mondja Szent Alfonz. A fecsegés kiöl minden áhitatot. Nyisd ki a kályha ajtaját, és a meleg csakhamar eltűnik.

„A fecsegő — írja az angol Fáber, — ritkán vallásos ember”. Oly ember, ki keresi a társalgást, mulatozást, sohasem megbízható ember, hogy barátodnak, vagy csak ösmerősödnek is tekinthetnéd. Nem az ember, akit igazán szeretni vagy nagyrabecsülni lehetne. Soha sem hiba nélkül való. Folyton sértegeti a szeretetet bírálatának nyilaival. Megsérti az igazságosságot reá bízott titok elmondásával. La Bruyére így nyilatkozik: „Ha az ember minden ridegre, dagályosra, semmis- és gyerekesre figyelne a köznap-i beszélgetésekben, szégyenleni kellene magát, hogy beszélget, vagy a beszélgetésekre hallgat. „A bolond beszéde, mint az úton a teher, de az értelmes ajkain kedvesség találta-tik.” Így (Eccl. 21, 19.)

„A fecsegés — mondja a Szentlélek — gyűlöltté tesz, gyűlöltté Isten és emberek előtt.” Azoknak a lovaknak és borjúknak, melyek kilógatják a nyelvüket, csekély az áruk. A csörgő kigyót messziről megismerik és félve kikerülik.

Tétlen csevegés a kezdete minden üresség-

nek és félmunkának. Az emberi szellem szegénysége sokszor oka annak, hogy a beszéde oly könnyen folyik. A fecsegőnek nagy ugyan a szóáradata, de egy csepp szellemesség sincs benne. „Nagy emberek ismertető jele, hogy kevés szóval sokat mondanak; a jelentéktelen emberek ismertető jele, hogy sokat beszélnek s emellett semmit sem mondanak” — mondja La Rochefaucauld. „Sok szóban sok a hiábavalóság” (Eccl. 6, 11.) A sok beszéd oka kevélység. Keveset beszélünk, ha nem hiúság ösztönöz a beszédre. Ragyogó alakodat akarod a többiek sötét háteréből kiemelni! Másokat kicsinyítesz, hogy feltűnjék a te nagyságod!?

Sok beszédben sok továbbá a balgaság is. „Láttál-e beszédben hirtelenkedő embert? Inkább bolondságot várhatni tőle, mint jobbulást.” (Péld. 29, 20.) A bolond ontja a sok szót, a fecsegés anyja a balgaságnak.

Ne játsszál a fegyverrel, mint a gyermek! Visszahívhatod-e a kilőtt nyilat? Ritkán bánthat meg, hogy nem beszéltél! Sokszor megbántad azonban, hogy szólottál.

Aki mindig azonnal kész a szólásra, nem boldogul a földön s bő beszédünek nem jó a sora. A fecsegő légkörében sok gyom és gaz

tenyészik, mely az emberi élet nemes gyümölcsseit elfojtja.

Kinek féktelen a nyelve, megköti a szellemet. „Vajjon a bőbeszédű ember igazul-e“ kérdezi Jób. Hiszen az embernek — az isteni Megváltó szavai szerint — minden hivalkodó szóról számot kell adnia. „A hallgatag és értelmes tiszteltetik.“ (Sir. 21 és 31.)

„Félelmetes az ő városában a nyelvés ember.“ (Sir. 9, 25.) „Aki mérsékeli beszédeit, tudós és okos, és drága lélek az okos férfiú.“ (Péld. 17, 27.)

A lekiismeretes kalauz a hajón, az autóban, a villamos kocsiban keveset beszél. A nyelv kormányrúd, mely megkívánja, hogy lelkiismeretesen kezeljék; tehát keveset beszélj!

Az üres hordó hangja erős. A mindig nyitott szekrény tartalma értéktelen.¹ „Ha igazán sokat tudnál, keveset beszélnél“ szölt Demosthenes egy fecsegőhöz. A csacsogás felületes szellemet árul el. Szent Ambrus a fecsegőket részegeknek mondja.

A szó olyan legyen, mint a mélységből merített víz. Isten a legmélységesebb, a királyok ajkairól beszél, azaz olyanok által, kik önmagukon, kik nyelvükön uralkodnak. Alapos meg-

1. A kalmár nehezen bontakozik ki a restségből és a boráros nem marad tisztán az ajkak bűneitől.“ (Sir. 26, 28.)

térés meggondolt beszédmódra vezet., „Mióta Te, oh Istenem, szolgálóddal beszéltél, lassú lett a nyelvem és nehéz“ — kiált fel Mózes! Aki sokat beszél Istennel, keveset fog beszélni az emberekkel! Az igazi lelki emberek világi dolgokban csakhamar elnémulnak. Az igaznak szája elmélkedik, fontolgat.

Az apostolok 10 napig vártak és imádkoztak a Szentlélek eljövételéért és Szent Péter apostol csak akkor lépett a nép elé és beszélt. Jób barátjai 7 napig hallgattak; oh, ha még tovább hallgattak volna, a sokat tűrő Jóbot nem sértették volna meg!

Ne mocskold be, a szent helyet! Fontold meg szájad méltóságát! A Legszentebb előcsarnoka! A templomban csak nem fecsegünk!? „Ha a bölcs beszél, megnyitja lelkét, mint egy templomot“ — mondja egy régi filozófus.

Az Úr Jézus, az Isten anyja, a szent apostolok feleslegeset nem beszéltek.

„Isten adott két szemet, két fület, de csak egy száját, jelezvén, hogy gyorsak legyünk a látásra és hallásra, de késedelmesek a szólásra.“ (Jak. 1, 19.) „Ne légy hirtelenkedő nyelveddel,“ — int az Írás (Sir. 4. 34.)

Csak akkor beszélj, ha a beszéd hasznosabb, mint a hallgatás. Szitáld a szavakat. Szitáld

meg kétszer. Kérdezd magadtól: Mit akarsz mondani? Milyen szándékkal akarsz beszélni? Milyen módon? Kivel?¹ Magadról ne beszélj se jót, se rosszat. A felebarátról oly keveset beszélj, amint csak lehetséges. Ne ítéld, hogy meg ne ítéltessél. Ne beszélj a rád bízott titkokról; sem felebarátod természetes hibáiról, sem, hacsak a kötelesség nem parancsolja, erkölcsi hibáiról. Kerülj minden szeretetlen megszólást, gúnyt és élcélődést mások felett. „Ha mások felett élcélődünk, ritkán történik ez bűn nélkül“. — írja Fáber. Szükség nélkül ne beszélj világi dolgokról. Félbe ne szakíts másokat. Ne beszélj túlságos hangosan. Légy tartózkodó a nevetésben is.

Én Istenem, tartsd távol tőlem a hiábavaló szavakat. Ura és atyja életemnek, ne engedj át nyelvem önkényének. Ha ajkamat megnyitom, Jézusom, a Te igédre akarok gondolni: „Tágas a kapu és széles az út, amely az örök romlásba visz, és szűk a kapu, mely az örök-életre vezet.“

1. Azért adott neked Isten a száj közelében két szemet, hogy előbb jól lásd, hogy kivel beszélsz.

XIII. FEJEZET.

Rekreáció.

E fejezet élére teszem a Szentlélek szavát, amelyen némelyek talán okoskodnak: Ez a szó: „Ne gyönyörködjél nagyobb összejövetelekben, sem a kisebbekben, mert gyakori azok vétke.” (Sir. 18 és 32.) A darazsak zümmögnek és zümmögnek és nem visznek haza táplálékot. A nem szükséges összejövetelekben ¹ egész biztosan elfecsérlik az időt.

1 A szerzetesrendekben szokásos, sőt talán különleges előírások alapján kötelező, rekreációk valóban szükségesek új erő gyűjtéséhez: azért Istennek tetszők. Ezek által előmozdítatik az „öröm az Úrban.” Aki ebből az üdülő órából elmarad, nem cselekszik helyesen. Mennyi szeretet és alázatosság gyakorolható az ilyen testvéri együttlét alkalmával s az által különös áldás forrásává válnak. Az olyan katona, aki háborúban szükség nélkül kimegy a várfalon, nagy veszélynek teszi ki magát; hasonlóképen jár a nyelv is, mely szükség és kötelesség nélkül elhagyja biztos zárkáját s a szórakozások szabad mezejére kalandozik. Aki önként veszélynek teszi ki magát, nem számíthat az isteni kegyelem segítségére. De tapasztalni fogja mindenki, hogy a Szentlélek csodálatosan óvja őt beszédben, ha oly helyeken tartózkodik, ahová a kötelesség és a felebaráti szeretet hívta. Ezt mindenki örömmel és hálával fogja önmagának beösmerni egy kötelességteljesítésben eltöltött nap estéjén.

S az idő mégis oly rövid s ehhez világfeladataink vannak! Midőn XIV. Lajos az u. n. reuniók által egyik várost a másik után, köztük Strassburgot is bevette, a német államok kiküldöttjei székeik színének elsősegeért versenyeztek, fecsegték és veszekedtek. És még a szereteten is könnyen ütnek csorbát. „Mikor az emberek közé mentem — mondta egy bölcs, — visszajöttem, mint kevésbé ember!” „Kevésbé hibát kell bevallanom, — panaszkodik Keresztes Szent János, — ha szikláknál, mintha embereknél vagyok! ¹ Te talán még olyan vagy mint a fiatal madárka, mely száját tátja mások szája felé és minden tárgyat elfog! Oh remete, légy óvatos a társalgásban.

Figyelj csak! Itt az asztal előtt ül a mai nap oroszlánja! „Elhagyta, — mint a Szentírás mondja — barlangját és rablásra, zsákmányszerzésre vonul ki.” Szórakozásból üznek megszólásokat, rágalmakat! Már pedig a természetes javak között legértékesebb a jó hírnév! Hányszor bénítják meg a legszentebb elhatározásokat egy-egy odavetett szóval!

¹ Oh nyelvecském, ne sétálj oly sokat szerteszét a világban. Ez nem méltó és nem illő egy szerzetes személyéhez! Egy szerzetes úgy érezze magát a zárda falain kívül, mint a hal a vizen kívül. Foglyok csak felügyelet mellett járhatnak ki.

Itt röpködnek a madarak, melyekről a Megváltó mondja, hogy az „elhintett jó magvakat felszedik. A köznapias társalgásokban agyonütnek minden nagy gondolatot!

„Nyelvüket, mint íjjat megfeszítették”, — mondja a Szentlélek! Mihelyst valami felülemeelkedik a közönségesen, és magasztosnak bizonyul, már céloznak! „Sebző nyíl az ő nyelvük, álnokságot szól; szájából békességet szól a barátjával és titkon cselt vet neki.” (Jer. 9., 8.) Hányszor sebeztek meg a hit, remény, szeretet és ártatlanság erényeit! Pedig a nyelvnek gyógyítónak kellene lennie! „Csak egy szóval mondd és meggyógyul az én lelkem!” Szent Péter apostolt a társalgás Krisztus megtagadására csábította, Évát az egész világ romlására!

Mikor az isteni Megváltó isteni gondolatait hirdette, jöttek az írástudók, farizeusok, saduceusok, hogy szent Igéjének hatását lerontsák. Ha Krisztus egy lélekben újra születik, Heródes biztosan elküldi katonáit, hogy a gyermeket megöljék! Robespierre szent elhatározással szertbe készül lépni; előbb még egy társaságba megy; itt megingatják és a francia forradalom szörnyetege lesz.

Társaságokban egyes jellemek, hol, mint dög-evő keselyük, hol, mint ganéjt turo bogarak

mutatkoznak be s csak akkor beszélnek, ha szenny és hibák kerülnek színre. „Minden más tárgynál kimerül a társalgás — írja Valuy, — mintha a nyelvet megkötötték, a képzeletet elaltatták, az értelmet eltompították volna. De mihelyt más hírnevét megtámadják, nincs az az álmos fej, mely nem ébredne, nincs az a hideg képzelet, mely nem hevülne, nincs az a nehézkes nyelv, mely nem élesednék! Húszszor is felkapják ugyanazt a témát, ugyanazon módon, ugyanazon részletekkel és a végtelen ismétlések ellenére, mindig új, érdekes és vonzó előttük a társalgás! Hányan vannak, kiket látszólag a szeretet és buzgóság űz, hajt! És ezek elbeszélgetnek hibákról igazi kárörömmel, nagyításokkal sok, nagyon is kevéssé hallgató tanu jelenlétében!” Ezek a szent atyák szerint piócák, kik csak romlott vérből élnek! „Ne alacsonyíts le senkit, — írja Szent Jeromos, — és ne tartsd magadat szentnek, mert a többieket lerontottad!”

A rágalmazóknak, a kfgyóknak mérgük van a nyelvük alatt! „Az ellenség (sátán) a rágalmazó jobbján áll.” (Zsolt. 108., 6.) A görögöknél a sátánt egyenesen rágalmazónak mondják! Sátán és rágalmazó náluk egyenértékű. Olvasd a büntető ítéletet, melyet a 108. zsoltár a rágalmazóra mond: „Mikor ítéltetik, kárhoztatva

jöjjön ki ; és imádsága legyen bűnévé. Legyenek az ő napjai kevesek ; és tiszttségét más nyerve el. Árvákká legyenek fiai ; és felesége özvegygé. Bujdosva tévelyegjenek fiai és kolduljanak és vettessenek ki lakhelyeikből. Az uzsorás kuttassa fel minden jószágát és idegenek ragadják el szerzeményét. Ne legyen neki segítője, s ne legyen ki árváin könyörüljön. Vesszenek el szülöttei, töröltessék el neve egy nemzedékben. Legyen emlékezetben atyáinak gonoszsága az Úr színe előtt és ne töröltessék el anyja vétke. Legyenek az Úr előtt mindenkoron és emlékük vesszen el a földről ; azért mivel nem gondolt arra, hogy irgalmasságot cselekedjék, és üldözte a szegény embert és nyomorultat és az elkeseredett szívűt öldökölte. Szerette az átkot, tehát jöjjön reá ! és nem akarta az áldást, tehát távozzék tőle. És magára húzta az átkot, mint a ruházatot, mely mint a víz behatolt belsejébe, s mint az olaj az ő csontjaiba. Legyen rajta, mint a ruházat, melybe öltözik és mint az öv, mellyel magát mindenkor körülövezi. Ez legyen jutalmuk az Úrtól, kik engem rágalmaznak és akik rosszat beszélnek lelkem ellen. De Te Uram, légy velem a Te nevedért ; mert jószágos a Te irgalmad. Szabadíts meg engem ! Öltözzenek szegyenbe, kik engem rágalmaznak ;

és mint paláستtal földöztesse nek be gyalázatukkal. Segíts engem Uram, Istenem; szabadíts meg engem a Te irgalmasságod szerint: hadd tudják meg, hogy a Te kezéd ez és Te cselekedted ezt, Uram!"

A rágalmazó felemésztí a felebarát húsát! Mit használ, ha böjtöltök és madarak és halak élvezetéről lemondotok, de a felebarát húsát eszitek? Először Pilátus módjára halálra ítélnék egy ártatlant (Jézust) s azután ebédhez ülnek! Vagy pedig délután becsmérelnek, rágalmaznak s azután sült kolbászt és sonkát fogyasztanak habzó sör mellett: „Akkor megtörülve száját azt mondja: nem cselekedtem gonoszt!” (Péld. 30., 20.) Ez aztán rekreáció! Már pedig; „A rágalmazók Isten előtt gyűlöletesek!” (Rom. 1., 30.) „A rágalmazó az emberek utálatossága!” (Péld. 24., 9.)

Így kellene lennie! De sajnós, jaj annak, aki nem tart velünk!

Ó, ne hallgass a becsmérlő, a rágalmazó szavára! És ha valamit hallottál „hadd haljon meg benned, nem fogsz tőle megpukkadni!” (Eccl. 19., 10.) „Az északi szél elszélesztí az esőt, és a szomorú ábrázat a rágalmazó nyelvet.” (Péld. 25., 23.)

Szent Ágoston nagy betűkkel írta a társalgó szobája falára :

„Azt, aki más becsületét támadni akarja,
Senki asztalomnál vendégül nem látja.”

A száj valóban imaház, nem szabad azt „rablók barlangjává tenni!” Műveltek társaságában történt, hogy egy úr, mindig utolsónak távozott. Egyik kollegájának ez feltűnt és kérdezte: „Miért távozik mindég utoljára?” Erre ez azt felelte: „Hogy az urak legalább az én becsületemet ne sérthessék!” Szánalmas bizonyítvány arra a társaságra nézve, melyben megtörtént. Ó, keresztény! egy és ugyanazon nyelven fogadod a szent áldozásnál az élet forrását, és tőröd a halál mérgét? „Milyen mentségünk lehet — kiált fel Szent Jeromos a 60. homiliájában, — ha ilyen lakomán étkezünk és ilyen bűnöket követünk el, ha azok farkasokká lesznek, kik a bárányt eszik, ha mint bárányok járulunk az Úr asztalához, de mint oroszlánok ragadozunk!?”

Mindenkiről el lehessen mondani: „Érintkezésben semmi keserű és társalgásban semmi kelleetlen nincs, hanem élvezet és öröm!” (Bölcs. 8., 16.)

Azért semmi szóváltás, pörlekedés! Semmire

sem hasznos az, csak a hallgatók rontására! Az Úr szolgálja ne veszekedjék, hanem mindenkihez szelíd és higgadt legyen.¹ „Jobb a padlás szögletében ülni, mint versengő asszonnyal és még közös házban:” (Péld, 21., 9.) Szent Dorotheus hangsúlyozza: „Mondom, ezerszer mondom, inkább ne sikerüljön nekem valamely vállalkozás, mint veszekedéssel, csökönyösséggel és konoksággal!” „Aki rátartós, hogy saját véleményének, nézetének érvényt szerezzen, azt erre a kevélység ördöge ösztönzi, még ha igaza is van,” — írja Szent Klimakus. „Tisztelet az embernek, aki elvonja magát a versengéstől.” (Péld. 20., 3.)

Van a társalgásnak egy illetlen illemformája, mely fecsegők-, színészek-, táncosnők-, és értéktelen némbereknek talán megfelel; Szent Chrysostomus mókázásnak mondja: „Számúzzétek, távol legyen ez a szabad és nemes lélektől! Aki becstelen és gyalázattal tetézett, az mókázzék!” Így kiált fel. (17. Hom. az Ef. levélről.) Sokan látnak bennem még erényt is! Nem, a mi megszentelt ajkainkról ne gördüljenek a bohóság szavai! A bohóc csupán mulattatás céljából, könnyen rágalmaz! A rágalmazó pedig vétket vétekre halmoz megszámlálhatatlan sokaságban! A harc, a küzdelem idejét

éljük, s úgy viselkedel, mint egy táncos! Nem látod-e, mily komoly a harcosok tekintete? A beszédben legnehezebb a küzdelem, miért nem vagy hát komoly? Fecsegsz, és vidáman éled napjaidat, élcekkal megnevelteted a társaságot, és ezt semminek sem tartod? „Élcés szavak az első és legnagyobb nehézség és akadály a szó áldásos hatása ellen.” (Faber.) Mennyi sértés, mennyi botránynak oka az élcek hajhászása! Az apostol a tréfálódzás minden nemét száműzi! A mi időnk a háború és harcnak, az álmatlanság és éberségnek, a szerelés és rendeződésnek ideje! Itt nincs helyén a nevetgélés, mivel ez csak a világ fiaihoz illő! Jézus Krisztus mondja: „A világ örvideni fog, ti pedig szomorkodtok.” Krisztus a te bűnödért kereszt-halált szenved és te nevensz?! Arcul ütötték és oly kimondhatatlan sokat szenvedett! És a te viseleted ne sértse!?

„A mókázók soha sem lesznek szentek! Félelemben szolgáljátok az Urat és rettegéssel zengjétek neki dicséretet!

Az élcelődés a lelket petyhüdtté, könnyelművé és hanyaggá teszi! Sokszor szidalmat és veszekedést szül. Te, ki Isten szolgálatában állsz, nyilvánosan játszhatod-e a Mókabácsit? Mi sziklának szolgálunk.”

Szent Chrysostomus eme szavaihoz csatolnám az apostol igéjét: „Örüljete, örüljete mindenkor, de örüljete az egyedül igaz örömben, örüljete az Úrban!“ Az öröm igen komoly, végtelen, isteni mélységű dolog!¹ A tréfákozás felületességet árul el. A vidám humor azonban a szív mélységéből születik. Nekünk katolikusoknak szemünkre vetették, hogy nincsenek élclapjaink. Ez ránk nézve a legnagyobb tisztelet volna! azért, mert mi mindent a mélysegebb oldalról fogunk fel. „Ó, ne légy élcelődő! Senkinek sincs büntetés terhe alatt megparancsolva, hogy élces legyen; de igenis szörnyű büntetés kötelez arra, hogy józanok, bölcsék és igazak legyünk.“ (Carlyle.) „Paráznaság és semmiféle tisztátalanság, vagy kapzsiság szóba se jöjjön köztetek, miként az a szentekhez illik. Hasonlókép ocsmányság sem, sem pedig ostoba, vagy kétértelmű beszéd, ami illetlen, hanem inkább hálaadás.“ (4. Efez. 1. 5, 3, 4.) A szemérmes galamb, mely Noé bárkáját elhagyta, tiszta helyet keresett, amint a szüzi méhecske is csak tiszta helyen ereszkedik le. Így kell, hogy a szentelt helyről származó szüzi, tiszta szó is, csak szenthelyen telepedjék

1. Kerer, Auf zur Freude c. munkájában.

meg! A fekete holló az ő kellemetlen károga-
sával dögre is leszáll.

Továbbá semmi sem áll nagyobb ellentétben a szeretettel és jámborsággal, mint a felebarát megvetése és gúnyolása. Az egyházatyák azt mondják, hogy a gúny felebarátunknak szóval való legnagyobb megbántása.

Micsoda nagy hatása volna a jó társalgásnak! Szemléljük ennek áldását az Istenanyának Erzsébetnél tett látogatásán! Vagy Jézus Krisztust Jákob kútjánál, vagy Nikodémusnál! Asszisi Szent Ferenc sokszor összehívatta fiait, hogy szent dolgokról társalogjanak. Xavéri Szent Ferenc több jót művelt társalgásával, mint prédikációival! Szent Ignác beszélni kezdett az emberekkel a halálról, ítéletről, pokolról, mivel nem akarta az időt elfecsérelni!

Azok, akikkel érintkezünk, mindenek előtt vegyék észre és épüljenek azon, hogy a mi beszédeink célja mindig a jó, tárgyuk mindig az öröküdvösség ügyei. (Rodr.)¹

Borgiai Szent Ferenc minden időt elfecséreltnek hitt, melyben nem Istennel, vagy Istenért foglalkozott. „Magatok közt zsoltárokat, szent

1. Rodriguez erről a tárgyról gyönyörűen írt a Keresztény tökéletesség gyakorlása című munkájában.

dalokat és lelkiénekeket mondjatok ; énekeljétek és zengedeztetek szívetekben az Úrnak!" (I. Efez. 5. 19.) „Beszédeid a Legfőlségesebb törvényeire irányuljanak", — int a Szentlélek. (Eccli. 9. 23.) Tauler elbeszéli, hogy az Úr egyszer panaszkodék, hogy az emberek összejöveteleikben és társalgásaikban csak hiú és illetlen dolgokról beszélnek. Őt ajkuk meg nem említi. „Ők e világból valók, azért e világról beszélnek és a világ hallgat reájuk!" (I. János 4, 5.) „Semmi gonosz beszéd ne kerüljön ki szátokból, csak olyan, mely a hitben való épülésre jó, hogy kegyelmet közöljön a hallgatókkal." (Efez. 4. 29.) „A világ zaját kerüld, amennyire teheted", — int Kempis Tamás. A világi dolgokról elhangzott sok beszéd sokat árt, még ha jó kedéllyel történik is, mert elég sokszor a hiúság köti le érdeklődéseinket. Imádkozni kell és vigyázni, hogy az idő céltalanul ne múljon és ha szükségét érezzük, hogy beszéljünk és ez hasznos is, akkor mindig csak jót mondjunk. A haszontalan fecsegéstől főképp az ijessen el bennünket, hogy ez dorgálásra méltó, sőt talán vétkes szokás, mely megakadályoz bennünket, a tökéletesség útján való előhaladásban. Az istenes dolgokról szóló jámbor társalgás pedig nagyon is előmozdítja a bölcsességet, kivált ha

lelkileg rokon emberek Istenben egyesülnek.
(Kr. köv.)

Használjuk a rekreációban is a szó nagytő-
kéljét a legmagasabb értékek letéteményezésére!

„Boldog az a nyelv, mely csak Istenről tud
beszélni!” (Szt. Jer.)

XIV. FEJEZET.

A nyelv krízise.

Valamely betegségben a krízis akkor áll be, ha elvállik, vajjon a beteg test bír-e még annyi erővel, hogy a betegség okozta kóroanyagot sokszor heves lázakkal küzdve kiválaszthatja-e vagy sem. Ha ezeket az anyagokat már nem választhatja ki, akkor a méreg teljes erővel dolgozik és csakhamar beáll a halál.

„A nyelv kezében van élet vagy halál!” Oh nyelv, csak egy szót szólj és jő az egészség! Gyónj, vallj; használd „a nyelvet, amire adatott, a bűnvallomásra.” (Szent Bonaventura.) Válaszd ki a mérget szívedből és szájadból! A fertőző csírák elpusztulnak, ha azokat a világosságnak tesszük ki.

Igen, a gyónás a jele annak, hogy a nyelvnek még van annyi ereje, hogy az egészséget visszaszerezze.

Gondoskodjál, hogy a szentgyónással Isten,

a kegyelmek telje szívedbe jöjjön, akkor valóban beszél a száj a szív bőségéből. „Az Úr legyen szívedben és ajkaidon!” — mondja a lelkiatya, ha a gyóntatószékbe lépsz. „Dominus sit in corde tuo et in labiis tuis!” „Oh, a bűnös beszédei undorítók és az ő nevetése izgató.” (Sir. 27., 14.) Aki szíve tisztaságát szereti, aki nem kerül a bűnvallomás szentségét, az ajkainak bájosságával a királyt nyeri meg barátjának! A gyónás mélyen szántó munka, menekülés a felületességtől. Mélyen járó szellemeknek mély értelmű szavaik vannak! A tökéletesség, az ige tökéletessége is a lelkitisztulás útjával kezdődik. Tisztulnod kell a nyelv bűneitől, ezekhez a bűnökhöz való hajlandóságoktól. Kezdd jó gyónással, talán szükséges egyetemes gyónással! A jó tetteknek kezdete a rosszaknak beismerése. (Szent Ágoston.)

A jobb lator a bevallás szavát mondja és hall egy szót a paradicsomról. Ha az Úr a bűn fogságát megszünteti, ujjong a nyelv és csodálatosan beszél!

Mindazok, akikhez a Jézus szent Szívéből bugyogó tisztító víz eljut, Alleluját zengenek. És a világ rászorul dalra és az öröndetes hírre!

Igyál, szürcsölj, ó szó, Krisztus vérének pa-

takjából! Ó, vallomás igéje, te egyedül adsz önbecsülést és ezzel bizalmat a saját „én”-be s Istenbe és ezzel apostoli lelkesedést a beszédre és cselekvésre!

Ó, takarítsd el a szentgyónásban az omladékot és előtör a bugyogó, élő forrás, az élet igéje sokak számára az örök életre!

A bűnbánat szentségében működik a Szentlélek lehelete, aki tüzes nyelvek alakjában jelent meg, aki a nyelvet átváltoztatja tűzzé, szentté és lelkesültté. Ez a szentség kiüzi a néma ördögöt.

Végezz jó lelkiismeretvizsgálást a nyelv használatáról; imádról, gyónásaidról, szentáldozásaidról, a II. parancs ellen elkövetett bűneidről, vásár- és ünnepnapi szórakozásaidról, szüleid és előljáróid és sok felebarátod ellen folytatott beszédeidről, nyelvednek az V. és VI. parancs ellen elkövetett vétkeiről, mások becsületének és jóhírnevének elrablásáról!

Tarts vizsgálatot nyelved uralkodó szenvedélye felett! Szereted-e saját dicséretedet zengen? Vagy örömed telik-e felebarátod becsméréseiben? Nem beszélsz-e tulságosan sokat? Hogyan állsz az igazmondással? Vagy talán a káromkodás és szitkozódás szokásos bűnöd?

Kérdezd magadtól, használod-e az eszközöket

ezeknek a hibáidnak javítására? Kerüld-e a bűnre szolgáló alkalmakat? Gyakorlod-e a hibáddal ellenkező erényt, a hallgatást, aláztosságot, felebaráti szeretetet stb.-t? Vizsgáld magad naponta többször szentgyónáson kívül is az examen particulareban főhibád fölött, de főkép este!

Bándd meg igaz szívből nyelved bűneit! Valóban élet és halál függ a nyelvtől! Nem igen szokták komolyan venni a nyelv bűneit és azért sok lélek jut az örök kárhozatra. Minden hivalkodó szóról megítél az Úr! E mondaton nem tudunk átsiklani félelem és rettegés nélkül. Jézus Krisztus szava igaz marad mindenkoron!

A szentgyónáshoz tartozik az erősfogadás. Tégy egészen határozott jófeltételt! E héten nem akarok semmit sem mondani saját dicséretemre! Másokat semmiképpen sem akarok megvetni! Vizsgáld meg magad napjában többször ezen feltételed felett! Ne szűnj meg küzdeni, míg legalább egy hibáról le nem szoktál! Gondolj gyakran Szent Jakab szavára: „Aki nyelvével nem vétkezik, tökéletes ember; az győzedelmeskedik mindenben.” A nyelv jutalma kimondhatatlan nagy.

Gyóntató atyák! Támogassátok a küzdő lel-

keket különleges feltételekre való utasítással! Adjatok gyakran penitenciául a Szentlélek Úr Istenhez szóló imát, hogy a nyelvet megszentelje, különösen a pünkösdi időben, amikor a Szentlélek tüzes nyelvekben jelent meg. Szülők, hitoktatók, tanítók gyakoroljátok a gyermekeket a nyelv megfékezésében és annak helyes használatában! — Kedves lélek, aki a tökéletességre törekszel, örömmel fogadd elégtételül a nyelved megszentelését célzó penitenciát! Vállalj önkéntes vezekléseket is.

E könyvecske írója ismert egy diákot, aki igen szeretett beszélgetni, aki azonban teljes energiával dolgozott ezen hibájának javításán. Meghatározott időben vezeklési szándékból silentiumot tartott és bátran kitartott, még ha kartársai gúnyolódással beszédre ingerelték is.

„Aki még barátai- és ismerőseitől is visszavonul, ahhoz Isten betér angyalaival.” (Krisztus köv.)

XV. FEJEZET.

„Jézus megérintette a nyelvet

és a néma helyesen beszélt." Így írja az evangélium. Az Úr Jézus a szentáldozásban a nyelvvel a legbensőbb érintkezésbe jön. Ó, milyen szent találkozás, midőn a legszentebb Remete, Jézus Krisztus, a tabernákulum celláját elhagyva, a nyelv cellájába lép! Milyen áldásos volt Szent Skolasztikára nézve fivérének, Szent Benedeknek már a látogatása is! És a szentáldozásban maga az Úr Jézus a mi magas Vendégünk! Az örök Ige jő a szentáldozásban az emberi ige házába! Itt megindul a legbensőbb egyesülés! Ekkor már nem él az emberi ige, nem, hanem Krisztus él benne és áldásosan él benne, mert Krisztus nélkül semmit sem tehet és ha Krisztusban él, sokszoros gyümölcsöt hoz, a szó megtelik tartalommal. Mindenben gazdag lesz Krisztusban. Ó, atyák, anyák, tanítók, járuljatok gyakran a szentáldozáshoz! Itt nyer a szó

életet, és mindig teljesebb életet és erőt; életet hoz a gyermekeknek, tanulóknak, a ház népének, sőt az egész világnak! Krisztus teste adott a világ életéért és az emberi ige csiraképességet nyer nemzedékről-nemzedékre; sőt záloga mindig új meg új feltámadásnak és örökévalósággra érdemszerző működésnek.

„Ahol a test vagyon, oda gyűlnek a sasok is!”¹ (Luk. 17. 37.) Ha Krisztus szent teste nyugszik a nyelven, akkor sas szárnyon jönnek a gondolatok, sasszárnyú és lelkes szavak. Leglelkesebb szónokaink, és a kereszténység védői, beszéd előtt szentáldozáshoz szoktak járulni; ekkor lángfolyamban ömlöttek szavaik.

A szentmisében áldozás után olvassuk Szent János evangéliumát, a legmagasabb szárnyalású evangéliumot, ama tanítvány örömhírét, ki az Oltáriszentség szerzésénél Jézus szent Szívén pihenhetett. Ha Jézus tartja bevonulását, az ártatlan kisdedek beszédessé lesznek, s ha ezeket hallgatni kényszerítenék, beszélnének a kövek. Mindazoknak, akik Jézust befogadták, hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek; az emberi szó Krisztussal egyesülve a legfőbb magasságig emelkedik. Jézus földi táp-

1. Liguori Szent Alfonz: Az Oltáriszentség 21. látogatása. Szent Chrysostomus, „Auf Epiphanie.” 4. fejezet.

lálékot mennyei kenyérré változtat, emberi szót isteni szóvá.

A szentáldozásnál megjön a kedv és erő a jóra. Az emmausi tanítványok szentáldozás után nem félnek az éjtől; a sötétségben járnak, mennek megvinni a világosságot és örömhírt! Miután Szűz Mária Jézust foganta, sietett a hegységen át. Miután Jézus Erzsébethez betért — ez örvendez — Szűz Mária a Magnificat-ot mondja és Szent János Erzsébet méhében örvendve hódol az Úrnak. Az agg Simeon újra éled, mikor a kisdéd Megváltót karján tartja és a legöregebb pap is így imádkozik, mikor a legszentebb áldozat bemutatására az oltárnál áll: „Ó, Istenem, megörvendezetted ifjúságomat.” Jézus szentséges Szívének tüzetől megtüzesednek a szavak. Az utolsó vacsora terméből, megáldva sietnek az apostolok az egész világba. Jézus Krisztus vére velünk kiált az ég felé dicsőítve, hálát adva, könyörögve, engesztelve. A szentáldozásban magunkhoz vesszük a Mindenhatót, azt, aki a mennyet és földet alkotta. Vele egyesülve egeket plántálunk és földeket erősítünk. Itt Jézusnál vannak erőink gyökerei. Itt reformálódik a nyelv izlelése; Mivel magunkhoz vesszük a kenyeret, mely minden édességet magában foglal. A rosszra való hajlandóságok

gyöngülnek. Nyelv, talán nagyon is szívesen beszélsz! Ekkor jön a Megváltó és int: „Márta, Márta, te sokakért szorgoskodik, pedig csak egy a szükséges!” Te Máriát rendre akarod utasítani és magadat kiemelni, de Jézus védelmébe veszi őt: „Mária a legjobb részt választotta!” Ha Jézus betér, a víz borrá változik, a szeretetteljes megítéles borává! „Panaszkodjál csak a Megváltónak a szentáldozásban — így int a Krisztus követése — hogy még oly megdölgőn vagy a szólásban, oly gyakorlatlan a hallgatásban, oly mohó az élvezésben, oly gyors a haszontalan fecsegésben, oly könnyen hajlandó más megítélésében, oly szigorú a dorgálásban!” A szentáldozás üdvöt hoz a testnek és léleknek, gyógyszere minden gyarlóságnak. Minden bűnkozta kárt jóvá tesz, a szenvedélyeket fékezi, a támadásokat gyengíti és legyőzi.

A szentáldozás megtisztít a nyelv bocsánatos bűneitől és megőríz a halálos büntől. Az aki a szentmise áldozatban zengte: szent!szent! szent!, aki imádkozott: Dicsőíttessék és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség; az, aki nyelvén tartotta a Legszentebbet, az tudna-e belevegyülni, világiás, vétkes beszédekbe, szitkozódni és átkozódni?

Egy gróf egy papnak, aki a Legszentebbet

beteghez vitte, kölcsön adta a lovát. Mikor az állatot a grófnak visszahozták, felkiáltott: „Távol legyen tőlem, hogy azt a lovat, mely az Údvözítőt vitte, még világi szolgálatra használjam!” Távol legyen tehát tőlünk is, hogy azt a nyelvet, mely a Legszentebbet érintette, vétkes szóra használjuk!

Mikor Egyiptomban a zsidók a húsvéti bárány vérével az ajtófélfákat bekenték, a halál angyala tovább ment. És amikor Krisztus szent-séges vére az áldozó ajkait megnedvesíti, szabad bejáratot találhatna akkor oda a halál, a halálos bűn?

De mindig méltóképen kell a szentáldozáshoz járulni! Júdás ajkairól csak júdáscsók eshetik! Egy Júdás veszi a falatot; és a szó, mely kimegy ilyen szájból éjet és sötétséget talál, s az árulásnak, a vérnek és kétségbeesésnek szavait mondja. Aki mennyegzői ruha nélkül járul az isteni lakomához, annak szava külső sötétség s meg van kötve. Hatása meg van bénítva. Az imaházat rablóbarlanggá változtatta.

Ó, száj, a szív kapusa, nyiss ajtót, ha Jézus kopogtat! Szavad áldott lesz! Te Jézust befogadtat, szállást adtál neki, a tabernákulum foglyát meglátogattad, kiszabadítottad, és tiszta sírt készítettél neki! Ó, száj, ó, nyelv, ó, szó, áldott vagy!

XVI. FEJEZET.

Látogatás a világ legnagyobb Remetéjénél.

Nyelvmester, menj szívesen a világ legnagyobb Remetéjéhez, a tabernákulumban rejtőző Jézushoz. Látogasd meg a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Mielőtt a három király Jézus előtt megjelent Betlehemben, Heródeshez ment látogatóba. Ezután azonban kerülte a vele való veszélyes érintkezést.

Ha, az Üdvözítőnél imádást végeztél, bizonyára megőriz téged Krisztust gyilkoló társalgásoktól. Igen, oltárodhoz akarok sietni, ott időzni, Téged hallgatni és akkor másokkal csodálatosat beszélni.

Remete Szent Antal, — írja Szent Jeromos — meglátogatta egyszer Szent Pált, az első remetét. Miután látta ennek az istenes embernek fölötte nagy szentségét, hazatért. Tanítványai elébe mentek és kérdezték: „Atyám

hol voltál?" Könnyek közt felelte: „Jaj nekem, szegény bűnösnek! Nem érdemlem a „remete” nevet. Illést láttam. Keresztelő Szent Jánost láttam. Valóban Pált néztem a paradicsomban.”

Mikor a nagy Makarius egyszer néhány remetét meglátogatott és rendkívüli tökéletességükről meggyőződött, könnyre fakadt tanítványai előtt és mondotta: „Remetéket láttam! Én azonban nem vagyok remete. Jaj nekem, mert csak színleg viselem ezt a nevet.” (Rod.)

Bizonyosan neked is így kell felkiáltanod, ó nyelv, — te remete, ha Jézus Krisztust, a legszentebb Remetét meglátogatod és akkor lelked új buzgóságra hevül s izzó vággyal fogod őt követni.

Menj a szentmisére és halljad, mit mondott Jézus a keresztáldozatnál Atyjának, mit ellenségeiről, mit a megtért bűnösnek, tanítványának, Szent Anyjának, mit az egész világnak! Itt megtanulhatunk imádkozni és beszélni. Itt ismerhetjük meg azt az egyetlen nagy erőt, mely a szóért van az áldozatban.

XVII. FEJEZET.

Fogadva-fogadom.

Ki nem vallja be Izaiás prófétával, hogy ajkai makulával fedettek és szennyes ajkakkal lakik a nép között? Ki nem mondja lelke mélyéből azt az imát, melyet a pap az evangélium előtt mélyen meghajolva végez mindennap: Mindenható Isten, aki Izaiás próféta ajkait izzó parázzsal tisztítottad, tisztítsd meg szívemet és ajkaimat.

Tisztelt Olvasó! Én az izzó szénpálcikákat, melyekkel a saját ajkaimra és a te ajkadra (nem papírra), szeretnék írni, a Szentírás szentélyéből vettem, és azon szent tűzhelyről, amelyet az egyházatyák és a nagy aszkéták egy Szalézi Szent Ferenc, Kempis Tamás, Rodriguez, Ligouri Szent Alfonz, szent izzásban tartottak.

„Halld a tanítást a nyelv fékezéséről; aki megtartja, ajkai által nem fog elveszni és gonosz tettekkel nem fog vétkezni,” — igéri a Szentlélek. (Sir. 23. 7.)

Pambó nevű remete oktatásra ment. Ekkor hal-

lotta e szavakat: „Utaimat őrzöm, hogy a nyelvvel ne vétkezzem.“ Többet nem hallgatott meg. A hallottat először meg akarta valósítani. Éveken át gyakorolta magát nyelvének megszentelésében. Halálos ágyán azt mondotta: „Nincs tudomásom arról, hogy egy szót is szoltam volna, amit meg kellene bánnom.“ A türelmes Jóbról hirdeti a Szentlélek: „Mindézekben Jób nem vétkezett egy szóval sem.“ Jó neki. De jaj annak, akin megvalósulna az Apokalypsis eme szava: „Megvizsgáltam azokat, kik magukat apostoloknak mondják és nem azok és hazugoknak találtam őket.“ A nyelv apostol legyen, az igaz szó hordozója.

Vegyük fel a harcot a nyelvért. Ha birtokunkban lesz, ha egészen uralkodunk fölötte, akkor elnyerjük a nagy jutalmat. Jézus maga is a nyelvet kapta jutalmul (a Szentlélek nyelvét).

Boldog, aki Jézussal, Sirák fiával, felkiálthat: „Az Úr nyelvet adott nekem jutalmul és azzal dicsérem Őt, dicsérem mindörökké.

Ez a mi egyik legfőbb feladatunk, ebben rejlik a mi boldogságunk, tökéletességünk, szentségünk. Isten egész nemzedéknek, az egész emberiségnek jutalmul hirdeti: „A népnek kiváló ajkakat adományozok, hogy valamennyien az Úr nevéhez kiálthassanak.“

Igen, kiválók legyünk, mint Isten szája. Azért csak lanyhák ne legyetek a noviciátusban. Különben e fenyegetés érvényesül: „Mivel lanyha vagy, kezdelek kivetni az én számból.“ (Apoc. 3. 16.) Lanyha noviciából lanyha fogadalmas nővér lesz. Csak az első buzgóságot, az első szeretetet ne veszítsük el.

Nyelv, a te szerzetesi hivatásod, hogy mindig nagyobb tökéletességre törekedjél. Ha szavaid tisztaságot és becsületességet lehelnek, ha beszédeidben soha sem sérted a szelidséget és alázatosságot, ha az önmegtagadást és különösen a hallgatást szorgalmasan gyakorolod, ezek mind az igazi tökéletesség jelei.

A tökéletesség maga azonban a szeretetben áll. Szavaidnak egyesülve kell lenniök Isten igéjével és ebben az egységben kell, hogy szavaid megnyilvánuljanak a szeretetben, lelked és felebarátod java érdekében: ez a tökéletesség, melyre a nyelvnek törekednie kell.

Minden szerzetes rend az általános kötelezettségen kívül, mint engedelmesség, tisztaság és szegénység, még egy különös feladatot is vállal, mely neki speciális kötelességévé lesz pl. betegápolás, az ifjúság nevelése stb.

A nyelvnek (remetének) speciális feladata :

Isten dicsőségére, a felebarát üdvén és a bűnvallomásban tevékenykedni.

Ha te kedves nyelv — a noviciátust jól végezted, ha egyszer s mindenkorra el vagy tökéelve a tökéletességre jutni, akkor határozd el magad ünnepélyesen a fogadalomtételre :

„Csak Isten dicsőségére akarok ezentúl beszélni, a felebarát üdvére és a bűnvallomásban. Ezt ígérem. Ezt megfogadom. Adja a jó Isten hozzá kegyelmét és segítségét.“

De azután fel! lekesedéssel és tisztelettel feladatod kidolgozásához.

Jézus Jákob kútjánál nem engedett magának időt étkezésre ; Nikodémusnál feláldozta éjjeli nyugalmát. Tápláléka, nyugalma volt az Ige szent szolgálata. Szent Pál joggal mondhatta: három évig nem szüntem meg, titeket éjjel-nappal könnyek közt inteni.

Különösen azokhoz szólok, kiknek Isten tehetőséget adott a beszédhez. Használjátok fel a tehetőségeteket. Isten kiválasztott titeket, hogy menjetek, termést hozzatok és hogy termétek megmaradjon.

Szülők, tanítók, papok, hintsétek az ige magvait a gyermekek, a tanítványok, a hívek szívébe. A nap és küzdelem hevében a töletek

nyert tanításra való emlékezés megmentője lesz azoknak, akiket oktatásban részesítettetek.

Támogassátok szavaitokat tettekkel. „Hatalmasabb a tett szava, mint a nyelv hangja.“ (Szent Bernát.) „A szó vonz, a példa indít.“

Nem egyedül a magas szárnyalású beszédek teszik az embert szentté, de igenis kedvessé teszi Isten előtt az erényes élet. Bűnbánatot tartani jobb, mint róla bölcsen beszélni. (Krisztus köv.) Aki cselekszik és tanít, az a legnagyobb a mennyországban. Jézusról olvassuk: „Jézus elkezdett cselekedni és tanítani.“ Tedd Jézust ostiáriusoddá, kapusoddá: „Jézus nyit és Jézus zár.“

A szavak teljességével zárja be az író is e könyvecskéjét: „Jézus.“ Amen.

TARTALOMJEGYZÉK.

	oldal
A szerző előszava	7
Egy apostoli levél	9
I. fejezet. Egy élve befalazott a 20. században	11
II. „ Kettős falak mögött (Értékes)	13
III. „ Kettős falak mögött (Valami veszélyben forog)	23
IV. „ Krisztus jegyese	33
V. „ Kivonulás a nászházból (A szó diadalmenete)	47
VI. „ A gonosz lélek	53
VII. „ A cellában imádkozó	59
VIII. „ Mikor a száj elmékedik	67
IX. „ A kapunál	73
X. „ A nyelv megtagadásáról	77
XI. „ A nyelv-reform fontossága	81
XII. „ Szószátyár testvér (A fecsegő)	89
XIII. „ Rekreáció	95
XIV. „ A nyelv krízise	109
XV. „ Jézus megérintette a nyelvet	115
XVI. „ Látogatás a világ legnagyobb Remetéjénél	121
XVII. „ Fogadva fogadom!	123

